

Χανιώτικα νέα
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ 27 Αυγούστου 2016

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

*Αυτός ο θαυμαστός
κόσμος του τσίρκου*

diadromes@haniotika-nea.gr

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΗ

editorial

Η χώρα μας το τσίρκο δεν έχει μεγάλη παράδοση, όμως τα τελευταία χρόνια, μετά την απομάκρυνση του θλιβερού θεάματος των αιχμάλωτων ζώων, το θέαμα που παρουσιάζει αποκτά νέο ενδιαφέρον, προσελκύνοντας ολοένα και περισσότερους μικρούς και μεγάλους επισκέπτες.

Κάποια στιγμή όμως, τα φώτα σβήνουν, η παράσταση τελειώνει και η ζωή... συνεχίζεται για τους παράτολμους ακροβάτες, τους κωμικούς κλόουν, τους δαιμόνιους ταχυδακτυλουργούς του τσίρκου. Οι "διαδρομές" συζήτησαν με κάποιους από τους ανθρώπους του τσίρκου που το τελευταίο διάστημα βρίσκεται στην πόλη μας, οι οποίοι μας μίλησαν για την "οικογένειά" τους, τη συναρπαστική ζωή με τα αμέτρητα ταξίδια, αλλά και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ. 3 - 7 ~ Πολιτισμός
& Σερφαρίσματα

σελ. 8 - 9 ~ Αυτός ο θαυμαστός
κόσμος του τσίρκου

σελ. 10 ~ Πέτρινη σιωπή

σελ. 11 ~ Αφορμή & Βιβλία

σελ. 12 ~ Παιδότοπος

σελ. 13 ~ Πολιτισμός & Φωτογραφία

σελ. 14 - 15 ~
Κυκλαδίτικη ομορφιά

σελ. 16 ~
Υγεία & Βότανα

No.528

Φανταστικό μουσείο

Ντομένικο Γκιρλαντάγιο (Domenico Ghirlandaio), Εικονογράφηση ενός κύκλου με σκηνές από τη ζωή του Αγίου Φραγκίσκου, περ. 1485, Παρεκκλήσι Francesco Sassetti, Εκκλησία της Αγίας Τριάδας (Santa Trinita), Φλωρεντία

Επιμέλεια: **ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ**
Ιστορικός Τέχνης - Αρχαιολόγος
Humboldt Universität zu Berlin
lastjudgment1540@hotmail.com

Μορφή που η τέχνη της φλωρεντινής Αναγέννησης ασκεί ακόμη και στον αμύητο θεατή που έστω για μία φορά έχει σταθεί ενώπιον ενός αντιπροσωπευτικού δείγματος της, δε βρίσκει την εξήγησή της μονάχα στη βάση της αναγνώρισης των αδιαμφισβήτητων υψηλών δεξιοτεχνικών ικανοτήτων των καλλιτεχνικών εκφραστών της. Η ελκτική δύναμη των έργων αυτών οφείλεται σε μεγάλο βαθμό και σε μια -ακόμη και εν πλήρη άγνοια του βαθύτερου ιστορικού υποβάθρου- υποβόσκουσα διαίσθηση που πετυχαίνουν να καλλιεργούν στους θεατές τους, ότι η ρεαλιστική απόδοση των εικονιζομένων ιστορικών και θρησκευτικών επεισοδίων, αντανάκλα τα ιδανικά και το ανταγωνιστικό πνεύμα μιας εποχής που αν και τόσο μακρινή από τη δική μας, μοιάζει τόσο να ξαναζωντανεύει στα μάτια μας: Λές και οι ενδεδυμένες μια αναχρονιστική περσόνα σημαίνουσες προσωπικότητες της ιταλικής πολιτικής, οικονομικής και πολιτιστικής ζωής της περιόδου της Αναγέννησης που παρελαύνουν μπροστά μας καρφώνοντάς μας με το διεισδυτικό τους βλέμμα θα αποκτήσουν την επόμενη στιγμή σάρκα και οστά, κάνοντας μας κοινωνούς των μύχιων μυστικών, των διακαών πόθων, των ανομολόγητων φιλοδοξιών και των πολιτικών ραδιουργιών τους.

Ένας τέτοιος γνήσιος άνδρας της εποχής του είχε υπάρξει και ο παραγγελιοδότης του έργου που καλείται να

κοσμήσει σήμερα τις προθήκες του «Φανταστικού Μουσείου»: Ο Φραντζέσκο Σασσέτι (Francesco Sassetti (1421-1490)). Ο Σασσέτι είχε υπάρξει μια από τις εξέχουσες προσωπικότητες της φλωρεντινής Αναγέννησης, όντας προσωπικός τραπέζιτης του Λαυρέντιου Μεγαλοπρεπού του Μεδίκω, με τον οποίο διατηρούσε μια στενή φιλική σχέση.

Προσβλέποντας στην αυτοπροβολή και την υστεροφημία του και επιθυμώντας διακαώς, όπως άρμοζε άλλωστε σε έναν επιφανή πατρίκιο της εποχής του, να αφήσει το στίγμα του και στην καλλιτεχνική σκηνή της γενέτειράς του, ο Σασσέτι θα οραματιστεί αρχικά την πλούσια διακόσμηση ενός οικογενειακού παρεκκλήσιου με έναν εικονογραφικό κύκλο εμπνευσμένο από το βίο του προστάτη Αγίου του, του Αγίου Φραγκίσκου. Προσक्रύοντας στην πεισματική άρνηση των (δομνικανών) μοναχών της Σάντα Μαρία Νοβέλλα (Santa Maria Novella) -που είχε υπάρξει η πρώτη του επιλογή- να επιτρέψουν για ευνόητους λόγους ανταγωνισμού ανάμεσα στα δύο θρησκευτικά τάγματα στην εκκλησία τους τη διακόσμηση ενός φραγκισκανού παρεκκλήσιου, ο Σασσέτι θα στρέψει το βλέμμα του προς την πιο «ανεκτική» και πρόθυμη να γίνει αποδέκτης του φιλόδοξου σχεδίου του εκκλησία της Αγίας Τριάδας (Santa Trinita). (Συνεχίζεται την επόμενη εβδομάδα).

27/8

ΑΡΚΑΔΙΑ
ΑΡΚΑΔΙΟΣ
ΦΑΝΟΥΡΗΣ

28/8

ΔΑΜΩΝ

1/9

ΧΑΪΔΩ

ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ

ΔΙΑΜΑΝΤΩ

ΑΘΗΝΑ

ΕΛΠΙΝΙΚΗ

ΑΚΡΙΒΗ

ΔΙΩΝΗ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ΕΡΑΣΜΙΑ

ΕΡΑΤΩ

ΑΣΠΑΣΙΑ

ΑΦΡΟΔΙΤΗ

ΕΥΤΕΡΠΗ

ΔΩΔΩΝΗ

ΠΑΝΔΩΡΑ

ΠΗΝΕΛΟΠΗ

ΠΟΛΥΝΙΚΗ

ΠΟΛΥΜΝΙΑ

ΠΟΛΥΤΙΜΗ

ΘΕΑΝΩ

ΘΑΛΕΙΑ

ΚΑΛΛΙΡΟΗ

ΚΑΛΛΙΣΤΗ

ΚΑΛΛΙΣΤΩ

ΘΕΟΝΥΜΦΗ

ΚΛΕΙΩ

ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ

ΚΛΕΟΝΙΚΗ

ΙΣΜΗΝΗ

ΜΕΛΠΟΜΕΝΗ

ΜΑΝΤΩ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

ΜΑΡΙΑΝΘΗ

ΜΟΣΧΩ

ΟΥΡΑΝΙΑ

ΡΑΛΛΗΣ

ΡΑΛΛΙΑ

ΣΑΠΦΩ

ΤΕΡΨΙΧΟΡΗ

ΣΥΜΕΩΝ

2/9

ΜΑΜΑΣ

ΣΤΟΝ ΠΥΡΓΟ ΑΛΙΚΙΑΝΟΥ

Διεθνές Συνέδριο για τον Οδυσσέα Ελύτη

Διεθνές Συνέδριο “Ο ποιητής Οδυσσέας Ελύτης. Είκοσι χρόνια από την κοίμησή του” διοργανώνει η Εταιρεία Κρητικών Σπουδών σε συνεργασία με την Ένωση Πνευματικών Δημιουργών Χανίων στην έδρα της Εταιρείας Κρητικών Σπουδών στον Πύργο Αλικιανού από την Παρασκευή 2 Σεπτεμβρίου έως και την Κυριακή 4 Σεπτεμβρίου.

α περιλαμβάνει 10 συνεδρίες και υψηλού επιπέδου καλλιτεχνικό πρόγραμμα. Στο συνέδριο μετέχουν η σύντροφος του ποιητή, φιλόλογος και ποιήτρια Ιουλίτα Ηλιοπούλου, επιφανείς πανεπιστημιακοί, ερευνητές, εκπαιδευτικοί και καλλιτέχνες από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Ο Οδυσσέας Ελύτης, κάτοχος του Βραβείου Νόμπελ, είναι ένας από τους μεγαλύτερους ποιητές του εικοστού αιώνα και από τους αυθεντικότερους εκφραστές του πνευματικού μας πολιτισμού. Στην παρούσα κρίσιμη ιστορική συγκυρία, το έργο του συνιστά μια σπουδή πολιτισμικής αυτογνωσίας, ικανή ν' αφυπνίσει τη συλλογική μνήμη και τις δημιουργικές δυνάμεις του λαού μας. Στόχος του συνεδρίου είναι να συμβάλει σε μια αναλυτικότερη και βαθύτερη μελέτη του ποιητικού, δοκιμιακού, μεταφραστικού και εικαστικού έργου του Οδυσσέα Ελύτη και να αναδείξει τον πρωτοποριακό χαρακτήρα της τέχνης του, την οικουμενικότητα των

αξιών και την επικαιρότητα των μνημάτων του.

Για μια αμεσότερη επαφή του κοινού με τα έργα του ποιητή, οργανώνεται συναυλία στον αύλειο χώρο του Ιδρύματος το Σάββατο βράδυ 3 Σεπτεμβρίου, ώρα 9.30 μ.μ., υπό τον τίτλο “Με τον ζέφυρο της μουσικής”. Ο λυρισμός της ποίησης του Οδυσσέα Ελύτη μέσα από τη μουσική του Γιώργου Κουρουπού. Η συναυλία περιλαμβάνει ποιήματα του Οδυσσέα Ελύτη, μελοποιημένα από τον διάσημο συνθέτη Γιώργο Κουρουπό, που θα εκτελέσουν διακεκριμένοι καλλιτέχνες υπό τη διεύθυνση του ίδιου. Απαγγέλλει η σύντροφος του ποιητή Ιουλίτα Ηλιοπούλου.

Το συνέδριο αρχίζει την Παρασκευή 2 Σεπτεμβρίου, ώρα 7.30 μ.μ., με την Εναρκτήρια Πανηγυρική Συνεδρία, όπου μετέχουν ο Ιστορικός Λαογραφικός Καλλιτεχνικός Σύλλογος “Κρητικές Μαδάρες” και ο Σύνδεσμος Ιεροψαλτών Χανίων “Γεώργιος ο Κρης”.

Η είσοδος είναι ελεύθερη για το κοινό.

ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΣΤΟ Κ.Α.Μ.

“Υπεραστικές περιπλανήσεις”

Εκθεση με θέμα “Υπεραστικές Περιπλανήσεις” θα φιλοξενηθεί από την Πέμπτη 1 έως την Πέμπτη 15 Σεπτεμβρίου στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου.

Όπως αναφέρεται στο σχετικό Δ.Τ., «οι “Υπεραστικές περιπλανήσεις” ξεκίνησαν ως μια ιδέα να ενωθεί φωτογραφικά η χώρα μας μέσα από τα μάτια και τους φακούς απλών ανθρώπων που αγαπούν ιδιαίτερα την τέχνη της φωτογραφίας. Τον χειμώνα που πέρασε σε ολόκληρη τη χώρα, αλλά και στην Κύπρο, διοργανώθηκαν “φωτοβόλτες” που είχαν σαν στόχο να ενεργοποιήσουν την κοινότητα των φίλων του Ίνσταγκραμ. Από τον Βορρά έως τον Νότο άνθρωποι φωτογράρισαν τις πόλεις στις οποίες ζουν.

Με υψηλά αισθητικά κριτήρια και με ιδιαίτερη αγάπη για την εργασία αυτή, η ομάδα του gr_events, επέλεξε τελικά 254 φωτογραφίες που αποτυπώνουν πολλές στιγμές της ιδιαίτερης γης στην οποία κατοικούμε.

Από τα ψηλά βουνά και τα οροπέδια βουτάμε στα βαθιά νερά λιμνών και θαλασσών. Άλλοτε με παιχνιδιάρικη ματιά και άλλοτε με νοσταλγική επεξεργασία, το αισθητικό αποτέλεσμα δε θα αφήσει κανέναν ασυγκίνητο...

Σας καλούμε, λοιπόν, όλους να κάνουμε αυτό το ταξίδι μαζί και να περιπλανηθούμε με την καρδιά και την ψυχή μας σε αυτόν εδώ τον τόπο, που βασανισμένος ζητά και πάλι την αναγνώριση που του αξίζει».

Συνδιοργάνωση: Δήμος Χανίων - Κ.Ε.Π.Π.Ε.Δ.Η.Χ. - Κ.Α.Μ.

30 - 31 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Αφιέρωμα στον Αγγελιο Αντωνόπουλο

Πολιτιστικό διήμερο για την προσωπικότητα και το έργο του Αγγελου Αντωνόπουλου, ενός πνευματικού ανθρώπου, που υπηρέτησε και εξακολουθεί να υπηρετεί την Τέχνη και τα Γράμματα με ευθύνη, αφοσίωση και συνέπεια, οργανώνει η Εταιρεία Κρητικών Σπουδών – Ίδρυμα Καψωμένου, σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, την Ένωση Πνευματικών Δημιουργών Χανίων και άλλους πολιτιστικούς και εκπαιδευτικούς φορείς.

Η εκδήλωση έχει τίτλο “Αφιέρωμα στον

Αγγελιο Αντωνόπουλο. Ο ηθοποιός, ο ποιητής, ο πεζογράφος”.

Το αφιέρωμα απαρτίζεται από δύο μέρη: - Τρίτη 30 Αυγούστου, από τις 6 έως τις 9 μ.μ., ο Αγγελος Αντωνόπουλος και ο Κώστας Γεωργουσόπουλος θα συναντήσουν, στην έδρα της Εταιρείας, στον Πύργο Αλικιανού, θεατρικά σχήματα και ανθρώπους του θεάτρου της περιοχής Χανίων και θα συζητήσουν μαζί τους ελεύθερα, με θεματικό άξονα “Το θέατρο στην επαρχία. Προσπάθειες, προβλήματα, προοπτικές”. Ατομα

και ομάδες που επιθυμούν να συμμετάσχουν στον διάλογο καλούνται να το δηλώσουν στον υπεύθυνο, τον καθηγητή κ. Γιώργο Καρκάνη, τηλ.: 6973967143.

- Τετάρτη 31 Αυγούστου, ώρα 7.30 μ.μ., θα γίνει στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων παρουσίαση της προσωπικότητας και του έργου του Αγγελου Αντωνόπουλου, με έμφαση στην ποίηση και την πεζογραφία του. Για το έργο θα μιλήσουν: ο Κώστας Γεωργουσόπουλος, ο Σέργιος Μαυροκέφαλος και ο Ερατοσθένης Γ. Καψωμένος.

ΣΤΗΝ ΠΥΛΗ ΣΑΜΠΙΟΝΑΡΑ

Εκθεση κλασικής μοτοσυκλέτας

Η 11η έκθεση κλασικής μοτοσυκλέτας εγκαινιάζεται σήμερα, Σάββατο, στην Πύλη Σαμπιονάρα. Στην έκθεση θα παρουσιαστούν επιλεκτικά μοντέλα που χρονολογούνται από το 1914 έως και το 1986. Όπως αναφέρεται στο σχετικό Δ.Τ., «Η Λέσχη Κλασικής Μοτοσυκλέτας Χανίων που ιδρύθηκε το 1999 με έναν από τους σκοπούς την αναπαλαίωση, ανάδειξη και διατήρηση των παλαιών και ιστορικών μοτοσυκλετών και αριθμεί πάνω από 70 ενεργά μέλη, αλλά και εκατοντάδες φίλους, συνδιοργανώνει με τον Δήμο Χανίων και την Κ.Ε.Π.Π.Ε.Δ.Η.Χ. - Κ.Α.Μ. την 11η έκθεση Κλασικής Μοτοσυκλέτας στην Πύλη Sabbionara Μίνως και Επιμενίδου στην παλιά πόλη στα Χανιά».

Η έκθεση θα διαρκέσει έως τις 6 Σεπτεμβρίου και θα λειτουργεί καθημερινά από τις 7 μ.μ. έως τις 12 τα μεσάνυχτα.

Η τριανδρία των επαναστατών του κινήματος του '16 (από αριστερά οι Κουντουριώτης, Βενιζέλος και Δαγκλής) μαζί με συνεργάτες τους.

ΕΠΕΤΕΙΑΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΙΣ ΜΟΥΡΝΙΕΣ

Εκατό χρόνια από το κίνημα του 1916

Η καθιερωμένη ετήσια εκδήλωση, που οργανώνουν το **Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών "Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος"**, η **Περιφερειακή Ενότητα Χανίων** και ο **Δήμος Χανίων με αφορμή την επέτειο της γεννήσεως του Ελευθερίου Βενιζέλου**, θα πραγματοποιηθεί στις **Μουρνιές Χανίων (στον Περίβολο του Ιερού Ναού Ζωοδόχου Πηγής) τη Δευτέρα 29 Αυγούστου και ώρα 8 μ.μ.**

Η φετινή εκδήλωση είναι αφιερωμένη στα 100 χρόνια από το επαναστατικό κίνημα του 1916.

Ομιλητές θα είναι οι:

- Δημήτρης Νικολακάκης, πρόεδρος Ένωσης Δημιουργών Χανίων, με θέμα: "Τα γεγονότα στα Χανιά".

- Ανδρέας Νανάκης, μπροπολίτης Αρκαλοχωρίου, Καστελίου & Βιάννου, με θέμα: "Δικασμός και ελληνόφωνη Ορθόδοξη Εκκλησία"

- Ιωάννης Κονιδάρης, καθηγητής Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, με θέμα: "Το ανάθεμα κατά του Βενιζέλου"

- Νίκος Σοϊλεντάκης, διδάκτωρ Νομικής, πρόεδρος Εφετών Διοικητικών Δικαστηρίων ε.τ. με θέμα: "Το κύρος του αναθέματος".

Κείμενα για το ανάθεμα και τα γεγονότα στα Χανιά θα διαβάσει ο Βαγγέλης Κακατσάκης, δάσκαλος - λογοτέχνης.

Χαιρετισμούς θα απευθύνουν οι διοργανωτές.

ΣΤΗ ΜΑΛΑΘΥΡΟ

Εκδηλώσεις τιμής και μνήμης

Διήμερο επετειακών εκδηλώσεων "Τιμής και μνήμης" θα πραγματοποιηθούν σήμερα και αύριο στη Μαλάθυρο Κισιάμου για την συμπλήρωση 72 χρόνων από την ομαδική εκτέλεση 61 Μαλαθυριανών από τα Γερμανικά στρατεύματα κατοχής τον Αύγουστο του 1944.

Το σημερινό πρόγραμμα περιλαμβάνει:

5 μ.μ.: Εκκίνηση "Πορείας μνήμης" από την εκκλησία Μεταμόρφωση του Σωτήρος μέχρι τον τόπο της θυσίας των 61 Μαλαθυριανών στη θέση φαράγγι Μάρκωνα.

6 μ.μ.: Εσπερινός - Τρισάγιο (στη θέση φαράγγι) και δρώμενο στη μνήμη των εκτελεσθέντων από τον Πολιτιστικό Σύλλογο "το Ρόδο".

Το αυριανό πρόγραμμα περιλαμβάνει:

7:30 π.μ.: Θεία Λειτουργία

10 π.μ.: Επιμνημόσυνη δέηση

στο πρώο πεσόντων, χαιρετισμός του δημάρχου Κισιάμου κ. Σταθάκη Θεόδωρου, ομιλία από την κα Μαλαθράκη Σοφία (φι-

λόλογο), ριζίτικο τραγούδι από τον σύλλογο ριζιτών "Η Κίσαμος" και κατάθεση στεφάνων. Στον χώρο του παλιού Δημο-

τικού Σχολείου Μαλαθύρου θα λειτουργήσει έκθεση φωτογραφίας και πολεμικού υλικού της εποχής.

ΣΤΗΝ ΑΡΑΔΕΝΑ

Μνήμη Γιώργη Κελαϊδή

Αρχιερατική επιμνημόσυνη δέηση στη μνήμη του στρατηγού "χατζή" Γιώργη Κελαϊδή του "Μουριώτη" που θυσιάστηκε με τα 37 παλληκάρια του στις 20 Μαρτίου 1824, θα πραγματοποιηθεί αύριο και ώρα 12 μ. στην Αράδενα Σφακίων.

Την εκδήλωση διοργανώνουν η Ιερά Μητρόπολη Λάμπης, Συβρίτου και Σφακίων, η Περιφέρεια Κρήτης - Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, ο Δήμος Σφακίων και ο Εκπολιτιστικός Σύλλογος Μελών της οικογένειας Κελαϊδή και το πρόγραμμα περιλαμβάνει:

12 μ.: Αρχιερατική επιμνημόσυνη δέηση, χοροστατούντος του μητροπολίτου Λάμπης, Συβρίτου και Σφακίων κ. Ειρηναίου.

12.20 μ.: Χαιρετισμοί των διοργανωτών.

12.40 μ.: Ομιλία για τον τιμώμενο, από τον κ. Ιωάννη Πολυράκη, γεωπόνο, συγγραφέα, τ. διευθυντή της Αγροτικής Τράπεζας

1 μ.μ.: Κέρασμα στου "Γλυμαίνου", στην Ανώπολη.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΗΝ ΑΝ. ΤΑΦΡΟ

"Ριζίτικο και χορός στα Σφακιά στο πέρασμα του χρόνου"

Εκδήλωση με θέμα: "Ριζίτικο & χορός στα Σφακιά στο πέρασμα του χρόνου" διοργανώνουν αύριο και ώρα 8:30μ.μ. στο Θέατρο Ανατολικής Τάφρου, η Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, ο Δήμος Χανίων, ο Δήμος Σφακίων, η Κ.Ε.Π.Π.Ε.Δ.Η.Χ. - Κ.Α.Μ. και η Ένωση Σφακιανών της Π.Ε. Χανίων.

Ομιλητής στην εκδήλωση θα είναι ο δάσκαλος και λαογράφος κ. Σταμάτης Αποστολάκης, ενώ θα συμμετάσχουν: Ομάδα ριζιτικού τραγουδιού του πολιτιστικού συλλόγου Ασφένδου Σφακίων, ο μουσικοχορευτικός σύλλογος "Τα Σφακιά" και το μουσικό συγκρότημα του Μανώλη Κατσιγιαννάκη.

Παρουσίαση εκδήλωσης: Ο κ. Ιωσήφ Μαρκάκης, ειδικός συνεργάτης Π.Ε. Χανίων.

ΣΤΟΝ ΚΑΚΟΠΕΤΡΟ

Εκδήλωση μνήμης

Ο Δήμος Πλατανιά, το Τοπ. Συμβούλιο και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Κακοπέτρου διοργανώνουν αύριο και ώρα 11:30 π.μ. στο Μνημείο Εκτελεσθέντων στην Πλατεία Κακοπέτρου τελετή μνήμης για τους εκτελεσθέντες κατοίκους του Κακοπέτρου κατά τη διάρκεια της γερμανικής κατοχής

Το πρόγραμμα έχει ως εξής:

- 11:30 π.μ.: Επιμνημόσυνη δέηση, χαιρετισμοί, ομιλία για τα γεγονότα της περιοχής από τη φιλόλογο κα Αμαλία Τσιχλάκη, κατάθεση στεφάνων, ενός λεπτού σιγή, ανάκρουση Εθνικού Ύμνου.

Ακολουθεί παραδοσιακό κέρασμα.

Οι κ. Αθ. Δεικτάκης (αριστερά) και Μ. Κογκυλάκης.

Με κρητική μουσική συνοδεύτηκε η εκδήλωση.

Αυξημένη συμμετοχή κόσμου σε όλες σχεδόν τις φετινές εκδηλώσεις καταγράφουν οι διοργανωτές των "Γραμπουσίων 2016", των πολιτιστικών εκδηλώσεων που κάθε χρόνο πραγματοποιούνται στην Κίσαμο.

Ευερωμένη την καταληκτήρια εκδήλωση των "Γραμπουσίων" -που φέτος έγινε στο λιμάνι των Χανίων- πραγματοποιήθηκε ομιλία για το γλωσσικό ιδίωμα της Κισάμου, από τον δάσκαλο - συγγραφέα Μανόλη Κογκυλάκη καθώς και πλούσιο μουσικοχορευτικό πρόγραμμα από το συγκρότημα των αδελφών Νταουντάκη και τα μέλη του μορφωτικού και πολιτιστικού συλλόγου ο "Γηγενής".

«Φέτος οι εκδηλώσεις μας είχαν διπλάσια συμμετοχή κόσμου, γιατί ο κόσμος και όχι μόνο οι Κισαμίτες, αγαπούν και θέλουν τα "Γραμπούσια". Γιατί τα "Γραμπούσια" αποτελούν τον πολιτιστικό παλμό της Κισάμου και όχι μόνο» τόνισε ο πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου "Γραμβούσα" κ. Θανάσης Δεικτάκης. Την εκδήλωση παρουσίασε ο Δημήτρης

Νικολακάκης, πρόεδρος της Ένωσης Πνευματικών Δημοσίων Χανίων.

ΤΟ ΙΔΙΩΜΑ ΤΗΣ ΚΙΣΑΜΟΥ

Στην ομιλία του ο κ. Κογκυλάκης επεσήμανε μεταξύ άλλων πως «η κρητική γλώσσα είναι μία, η ελληνική γλώσσα μία, εν τούτοις υπάρχουν μικροδιαφορές, οι ντοπιολαλιές, τα ιδιώματα. Αν τις κρίνουμε "ρηχά" αυτές τις ομιλίες παρουσιάζονται ως "χωριάτικα". Ομως, "χωριάτικα" δεν υπάρχουν, οι λέξεις αυτές έχουν παρελθόν και προέρχονται από πολλές κατηγορίες. Άλλες είναι αρχαιοελληνικές και άλλες ξενόφερτες, άλλες έχουν να κάνουν με τα επαγγέλματα (αλιευτικές, βουκολικές, γεωργικές) αλλά και λέξεις είναι καινούργιες, αφού η γλώσσα

ΣΤΟ ΕΝΕΤΙΚΟ ΛΙΜΑΝΙ

Εκδήλωση για την ντοπιολαλιά της Κισάμου

■ Στο πλαίσιο των δράσεων πολιτισμού "Γραμπούσια 2016"

Αρκετός κόσμος στην εκδήλωση των "Γραμπουσίων" στο ενετικό λιμάνι.

κάθε μέρα ανανεώνεται, δεν είναι στατική και κάθε μέρα παράγονται νέες λέξεις».

Δίνοντας παραδείγματα από τις λέξεις που χρησιμοποιούν-

ται στην Κίσαμο και σε άλλες περιοχές της Κρήτης ο κ. Κογκυλάκης ανέφερε μία σειρά από παραδείγματα με ξένες λέξεις. «Οι γιαγιάδες μας έλε-

γαν "έχω τραβάγιες" μιλώντας για τις δουλειές που είχαν καθώς "τραβάγια" στα Γαλλικά είναι η "εργασία" (travailler-εργάζομαι) αλλά και πολλές

λατινικές και τουρκικές λέξεις που χρησιμοποιούνται κατά κόρον στην καθομιλουμένη».

Γ.ΚΩΝ. - Γ.Η.Κ.

ΣΤΗΝ ΠΑΝΕΘΗΜΟ

Βραδιά Οινογευσίας

Η 3η Βραδιά Οινογευσίας με κρασιά Χωρικής Οινοποίησης θα πραγματοποιηθεί σήμερα στην Πανεθνήμο του Δήμου Πλατανιά.

Όπως αναφέρεται σε σχετική ανακοίνωση, οι φίλοι του κρασιού καλούνται για τρίτη χρονιά να φέρουν το κρασί τους σε έναν διαγωνισμό στο κλίμα του... καλού κρασιού.

Η βραδιά θα περιλαμβάνει σχολιασμό και βράβευση των κρασιών από ομάδα Οινογευστών, κρασί και μεζέ, αλλά και διασκέδαση με το συγκρότημα "Εντέχνως Λαϊκοί".

Η διαδικασία της γευστικής είναι ανοιχτή. Οποιοσδήποτε θέλει μπορεί να φέρει το κρασί του μέχρι τις 5 μ.μ. σε γυάλινο, διάφανο μπουκάλι 500 ml και να το παραδώσει στην επιτροπή γευστικής. Επίσης μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί μας για να σας δώσουμε μπουκάλι και να παραλάβουμε το δείγμα σας.

Πληροφορίες και δηλώσεις συμμετοχής στο τηλέφωνο 6948948067

Την εκδήλωση διοργανώνουν ο Αναπτυξιακός - Πολιτιστικός φορέας "Τα Όμορφα Χωριά Μας" και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Πανεθνήμου - Κρύας Βρύσης με την υποστήριξη της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων, του Δήμου Πλατανιά και της Πολιτιστικής Εταιρείας Κρήτης

Η εκδήλωση εντάσσεται στο πλαίσιο των εκδηλώσεων της δράσης "Χωριά Με Φώτα Ανοιχτά" 2016.

Η είσοδος είναι ελεύθερη.

σερφ@ρίσματα

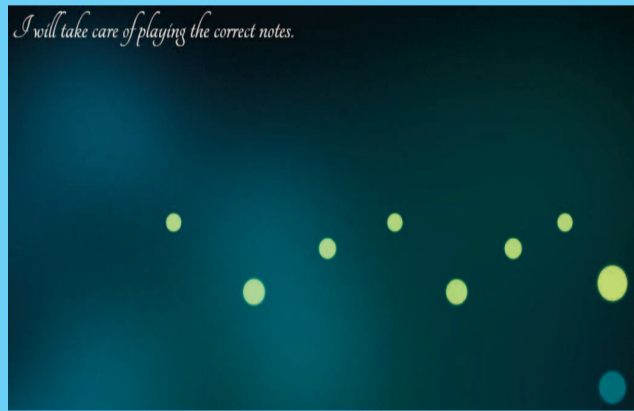
Της ΜΑΡΙΑΣ ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ

Ενας ουρανός μ' αστέρια

<http://stars.chromeexperiments.com>

Για τις φορές που αισθανόμαστε άσχημα, που νομίζουμε πως όλα είναι μαύρα, αυτός ο ιστότοπος είναι μαγευτικά ιδανικός. Λοιπόν εδώ, βρίσκονται όλα τα... αστέρια του ουρανού, σε μια μοναδική ξενάγηση, για να καταλάβουμε μια και καλή πώς είμαστε κάτι ακόμα πιο μικρό και από σταγόνα στον ωκεανό! Και έτσι, κατανοώντας -και με εικόνες- την μηδαμινότητά μας, είναι βέβαιο πως τα όποια μας προβλήματα, θα μας φανούν αμέσως πιο μικρά, πιο επουσιώδη, και πάντως εντελώς ανίκανα να μας ταραξουν για πολύ. Δείτε το.

I will take care of playing the correct notes.

Βιρτουόζοι πιανίστες

<http://touchpianist.com>

Αν σας άρεσε πάντα το πιάνο, αλλά δεν μπορούσατε να συμβιβαστείτε κάνοντας μαθήματα τότε θα λατρέψετε αυτό το site. Εδώ με πληκτρολόγιο και ποντίκι σάς δίνετε η δυνατότητα να "ερμνεύσετε" πολλά κομμάτια, πασίγνωστα και ευρέως αγαπημένα χωρίς να χρειάζεστε να έχετε ιδέα από πεντάγραμμο και παρτιτούρες. Αν δεν είστε από εκείνους που τους αρέσει να κοπιάζουν, τότε επισκεφθείτε το σίγουρα.

myscriptfont.com

Home About Privacy Contact

Welcome

If you write a letter with your computer you have to use one of the fonts installed. This results in an impersonal look of the document. MyScriptFont.com enables you to use your own handwriting like every other font installed on your computer.

With MyScriptFont.com you can give your digital produced documents a personal touch again.

This online service is free of charge.

Ιδιαίτερο

www.myscriptfont.com

Αυτό τώρα είναι για τους λάτρεις των ξεχωριστών και ιδιαίτερων πραγμάτων. Θα έχετε προσέξει, ότι για να γράψετε στο pc και στο laptop έχετε συγκεκριμένες επιλογές γραμματοσειρών. Αν όμως θέλετε να φτιάξετε τη δική σας, την προσωπική σας γραμματοσειρά, τι γίνεται; Εδώ θα βρείτε ένα site που σας βοηθά να δημιουργήσετε γραμματοσειρές, βασισμένες στον γραφικό σας χαρακτήρα (ή στον γραφικό χαρακτήρα κάποιου άλλου) και να τις χρησιμοποιείτε όταν γράφετε. Η εφαρμογή είναι δωρεάν και η διαδικασία καθόλου δύσκολη ακόμα και για εκείνους που δεν ασχολούνται και πολύ με τους υπολογιστές.

ΜΟΥΣΙΚΟΧΟΡΕΥΤΙΚΟ ΔΡΩΜΕΝΟ ΣΤΟ Κ.Α.Μ.

“Καλό ταξίδι Κύριε Le Corbusier”

Το Σάββατο 27 Αυγούστου, ημέρα θανάτου του Le Corbusier, ολοκληρώνεται η πρώτη φάση της δέσμης εκδηλώσεων “Αναφορά στον ΕΛ/Le Corbusier - ΧΑΝΙΑ” σε σύλληψη, επιστημονική επιμέλεια και οργάνωση της Αμαλίας Κωτσάκη (επίκουρης καθηγήτριας της Αρχιτεκτονικής Σχολής του Πολυτεχνείου Κρήτης) με μία εκδήλωση -συνδιοργάνωση του Κ.Α.Μ. και Ελληνογαλλικού Συλλόγου Χανίων- που περιλαμβάνει ένα σύγχρονο μουσικοχορευτικό δρώμενο, βραβεύσεις, μπαζάρ και χάπενιγκ.

Το πρώτο μέρος του δρώμενου μία σύγχρονη χορογραφία -ειδικά για την περίπτωση- αφιερωμένη στον άνθρωπο, το έργο και το σύμβολο Le Corbusier θα αποδοθεί από τον Ταξιάρχη Βασιλάκο. Πηγή έμπνευσης αποτελούν ο εσωτερικός χώρος του cabanon καθώς και η καθημερινότητα του Le Corbusier μέσα από τη φωτογραφική εξιστόρηση που λαμβάνει χώρα στην έκθεση.

Στη συνέχεια, το ξύλινο cabanon θα μετατραπεί σε μουσική σκηνή που ταξιδεύει στη Μεσόγειο, πηγή έμπνευσης, αλλά και γαλήνης για τον Le Corbusier. Οι παρευρισκόμενοι θα ακούσουν παραδοσιακούς ήχους της Μεσογείου τραγουδισμένους σε γαλλικά, ελληνικά, αραβικά, ισπανικά, αλλά και ιταλικά, από την Ξανθούλα Ντακοβάνου, με τους εξαιρετικούς Στέφανο Φίλο στο βιολί, Σοφία Ευκλείδου στο τσέλο και Ταξιάρχη Βασιλάκο στο ακορντεόν.

Το μουσικοχορευτικό δρώμενο θα καταλήξει στη θάλασσα, που αγκάλιασε τον μισισμό του Le Corbusier.

Στον χώρο του Κ.Α.Μ. θα λειτουργήσει κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης μπαζάρ με εκδόσεις του Κ.Α.Μ. για τον Le Corbusier καθώς και αντικείμενα από το πωλητήριό του σε χαμηλές τιμές, ενώ παράλληλα θα εκτίθενται οι ζωγραφίες των παιδιών που συμμετείχαν στις εκπαιδευτικές δράσεις της δέσμης ΕΛ/Le Corbusier.

ΣΤΟ ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ ΩΔΕΙΟ

“Δέκα μικροί νέγροι”

■ Για ενίσχυση του Συλλόγου “Ορίζοντας”

Η ομάδα αποφοίτων του 1ου Γενικού Λυκείου Χανίων παρουσιάζει το κλασικό αριστούργημα της Αγκάθα Κρίστι “Δέκα μικροί νέγροι” σήμερα και αύριο και ώρα 9:15 μ.μ. στο Βενιζέλειο Ωδείο Χανίων.

Δέκα άγνωστοι μεταξύ τους άνθρωποι, καλεσμένοι από έναν μυστηριώδη οικοδεσπότη, βρίσκονται εγκλωβισμένοι σε μια απομονωμένη βίλα σε ένα νησί της Αγγλίας. Όταν αρχίζουν να πεθαίνουν ένας - ένας, οι επιζώντες καταλαβαίνουν ότι αποτελούν πόνια ενός αρρωστημένου παιχνιδιού. Γενική είσοδος 5 €, φοιτητική/ μαθητική είσοδος 3 €. Τα έσοδα θα διατεθούν στον σύλλογο “Ορίζοντας”.

ΜΕ ΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ ΜΟΡΤΖΟ

Θεατρικό έργο “Ελευθέριος Βενιζέλος”

Το θεατρικό έργο “Ελευθέριος Βενιζέλος” του Γρηγόρη Χαλικόπουλου θα παρουσιαστεί στο Θέατρο της Ανατολικής Τάφρου την Τετάρτη 7 Σεπτεμβρίου.

«Με το έργο αυτό πραγματώνεται μία επιθυμία μου κι ένα όνειρο πολλών ετών. Ο Ελευθέριος Βενιζέλος αποτελεί τη σημαντικότερη πολιτική προσωπικότητα της σύγχρονης ιστορίας

μας. Κι ο δικός μου σκοπός είναι να αποδώσω τη ζωή και το έργο του με τη μεγαλύτερη δυνατή αντικειμενικότητα» αναφέρει ο πρωταγωνιστής Γιάννης Μόρτζος σε σημείωμά του.

Παίζουν ακόμη: Γιούλη Ζήκου, Βαγγέλης Πετρόπουλος, Φώτης Τρυφωνόπουλος, Βασίλης Σαμαριτάκης, Μανώλης Γεραπετρίτης, Τίτικα Μαρίνου και Ελεάννα Πουλιδα.

ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΤΑΦΡΟ

Νότες αλληλεγγύης από τον Κ. Λειβαδά

■ Με τη συμμετοχή της Μελίνας Ασλανίδου και του Βασίλη Σκουλά

ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΥΒΙΑΚΗΣ

Ο συνθέτης - μουσικός Κώστας Λειβαδάς επιστρέφει στον τόπο καταγωγής του, τα Χανιά. Αντί τη φορά θα δώσει συναυλία για τη στήριξη του έργου της εθελοντικής ομάδας «συνάνθρωπος» στο θέατρο της Ανατολικής Τάφρου την Πέμπτη 1 Σεπτεμβρίου, στις 9.30 το βράδυ.

Μαζί του θα εμφανιστούν η Μελίνα Ασλανίδου και ο Βασίλης Σκουλάς.

Τη συναυλία διοργανώνει η ομάδα στήριξης «Συνάνθρωπος» με την υποστήριξη του Δήμου Χανίων και της ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ. Ο σύλλογος έχει στόχο να βοηθήσει μεμονωμένες οικογένειες αλλά και αρκετές δομές της πόλης των Χανίων και της Κρήτης γενικότερα.

Μιλώντας στα «Χανιώτικα νέα» ο ίδιος ο Κώστας Λειβαδάς σημειώνει:

«Είμαι πολύ χαρούμενος και συγκινημένος. Για δεύτερη φορά μέσα σε τρία χρόνια συνεργαζόμαστε εθελοντικά με την ομάδα Συνάνθρωπος για την επίτευξη μιας μεγάλης συναυλίας στα Χανιά που θα έχει πάλι ιερό σκοπό τη βοήθεια των ασθενέστερων ομάδων και συνανθρώπων της πόλης παράλληλα με ειδικούς στόχους που κάθε φορά εκπληρώνονται άμεσα και γρήγορα. Μάλιστα, επειδή την προηγούμενη φορά από την αλησμόνητη σε συγκίνηση και προσέλευση συναυλία που δώσαμε μαζί με την Ελένη Τσαλιγοπούλου το μεγαλύτερο μέρος της βοήθειας πήγε στην ΕΛΕΠΑΠ, δεν σου κρύβω ότι μέσα μου αφιερώνω τη φετινή συναυλία στη μνήμη του Γιώργου Μανουσέλη που έφυγε τόσο γρήγορα και ξαφνικά».

Ο Κώστας Λειβαδάς εξηγεί ότι η συναυλία θα γίνει «με μια ομάδα αγαπημένων φίλων, μουσικών, εθελοντών τεχνικών, και καλεσμένους την αγαπημένη μου φίλη Μελίνα Ασλανίδου που από την πρώτη στιγμή ανταποκρίθηκε θερμά -λατρεύει τα Χανιά και έχει ζήσει πολύ την Κρήτη- και τον κοινό μας ήρωα Βασίλη Σκουλά που σαν άρχοντας πάντα, συμφώνησε να σφραγίσει τη συναυλία με το μοναδικό του χρώμα. Καταλαβαίνεις ότι ιδανικότερη συνάντηση δεν θα μπορούσε να υπάρξει για μένα φέτος και ελπίζω το ίδιο, καιρού και Θεού θέλοντος, να το απολαύσει και ο κόσμος.

Τραγούδια αγαπημένα από το «18 χρόνια δρόμος» (στο «Για να σε συναντήσω») ως το «Η επιμονή σου» και το ντουέτο με τη Μελίνα: «Βρέχει στην Ίωνος Δραγούμη» και στο «Κάθε μπαλκόνι έχει άλλη θέα» ως το «Σαν να μην πέρασε μια μέρα»), τραγούδια της Μελίνας, τραγούδια που αγαπάμε και στο τέλος η σφραγίδα του μεγάλου Σκουλά με την τιμή που είχα να του γράψουμε μαζί με τον Κώστα Φασουλά το «Θα σε φιλέψω στεναγμέ» καθώς και άλλα από τον πλούτο της Κρήτης μας. Ραντεβού στην Τάφρο για

μα ακόμη φορά, λοιπόν, για την αγάπη στο τραγούδι, για την αγάπη στα Χανιά, για την αγάπη στον Συνάνθρωπο».

Είναι η δεύτερη φορά που ο Κώστας Λειβαδάς συμμετέχει σε εκδηλώσεις της ομάδας «Συνάνθρωπος» καθώς πριν από δύο χρόνια είχε εμφανισθεί και πάλι σε μια κατάμεστη Τάφρο με τη συμμετοχή της Ελένης Τσαλιγοπούλου συνδράμοντας στην ενίσχυση της ΕΛΕΠΑΠ.

Όπως αναφέρεται σε σχετική ανακοίνωση, ο Κώστας Λειβαδάς θα παρουσιάσει ένα πρόγραμμα που ακολουθεί όλη τη σειρά της πορείας και των τραγουδιών που αγαπήσαμε και που αποτυπώνεται στην πρόσφατη συλλογή «18 Χρόνια Δρόμος» που κυκλοφορεί από τη Feelgood.

Την παράσταση συμπληρώνουν οι μουσικοί: Σπύρος Χατζηκωνσταντίνου κιθάρες, Ανδρέας Καραντίνης μπουζούκι, Αιμίλιος Μπαριαμπάς μπάσο, Λεωνίδα Κυρίδης (μπάσο), Βαγγέλης Καλαμάρας (τύμπανα).

Τιμή εισιτηρίων: 10 ευρώ.

Σημείο Προπώλησης: Πλατεία Δημοτικής Αγοράς.

ΣΤΟ ΠΑΡΚΙΝΓΚ «ΚΥΔΩΝ»

Hip Hop Culture Party

Hip Hop Culture Party διοργανώνουν ο Δήμος Χανίων, η ΚΥΔΩΝ Α.Ε., η Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων και οι Bad Coraποι σήμερα και ώρα 7μ.μ. στον χώρο του Δημοτικού χώρου στάθμευσης «Κύδων», στη συμβολή των οδών Περίδου και Υψηλαντών.

Η εκδήλωση περιλαμβάνει τραγούδι από τους hip hop καλλιτέχνες: Μόνος Ακόμα (Art of Row), Τριαβήτα και Λυρικές Κάφουλες, μουσική από τον DJ Wolve Ent Exect και χορό από τους B Boys Cypher.

ΣΤΙΣ ΒΡΥΣΣΕΣ

Συναυλία με την «Οκτάβα»

Συναυλία με το μουσικό σχήμα «Οκτάβα» θα πραγματοποιηθεί σήμερα στις 9:30 μ.μ. στον αύλειο χώρο του Πολιτιστικού Συλλόγου Βρυσών, στις Βρύσες Αποκορώνου. Είσοδος ελεύθερη.

ΣΤΟΝ «ΚΗΠΟ»

Σανκάρα «Ζήσε τη μαγεία»

Ο Σανκάρα θα υποδεχθεί τους λάτρεις της μαγείας και των ψευδαισθήσεων σε μία παράσταση που θα πραγματοποιηθεί την Δευτέρα 29 Αυγούστου στις 9 μ.μ. στον Δημοτικό Κινηματογράφο «Κήπος».

Είσοδος: 8 €.

ΣΤΟ ΑΡΩΝΙ

Μουσική εκδήλωση με τους Vamos Ensemble

Μουσική εκδήλωση με το μουσικό σύνολο Vamos Ensemble διοργανώνει ο Δήμος Χανίων την Τετάρτη 31 Αυγούστου και ώρα 9:30 μ.μ. στον χώρο εκδηλώσεων του Αγίου Σπυρίδωνος (πρώην Δημοτικό Σχολείο) στο Αρώνι Ακρωτηρίου.

Η είσοδος θα είναι ελεύθερη και προαιρετικά όποιος επιθυμεί, μπορεί να προσφέρει τρόφιμα μακράς διάρκειας για το Κοινωνικό Παντοπωλείο του Δήμου Χανίων.

ΣΤΟ Κ.Α.Μ.

Διεθνές εργαστήριο αστικού σχεδιασμού με επίκεντρο την πόλη των Χανίων

Ο αρχιτεκτονικός οργανισμός UrbanTranscripts με έδρα το Λονδίνο σε συνδιοργάνωση με το Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου και με την υποστήριξη της Αρχιτεκτονικής Σχολής του Πολυτεχνείου Κρήτης, του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Χανίων και του ΤΕΕ/ΤΔΚ οργανώνει από 29 Αυγούστου ως 4 Σεπτεμβρίου στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου διεθνές εργαστήριο αστικού σχεδιασμού με θέμα Ontheseaedge - τα «Θαλάσσια μέτωπα των ελληνικών πόλεων» και επίκεντρο την πόλη των Χανίων. Το εργαστήριο διευθύνεται από τον αρχιτέκτονα Γιώργο Παπαμανουσάκη, ιδρυτή και διευθυντή του οργανισμού UrbanTranscripts και έχει ως επιστημονική σύμβουλο την Αμαλία Κωτσάκη, επίκουρη καθηγήτρια της Αρχιτεκτονικής Σχολής του Πολυτεχνείου Κρήτης. Βλ. στον σύνδεσμο ontheseaedge.urbantranscripts.org

Στο εργαστήριο που η πόλη αντιμετωπίζεται ως εργαστήριο, συμμετέχουν 60 αρχιτέκτονες και φοιτητές Αρχιτεκτονικών Σχολών από 17 χώρες, θα διδάξουν 23 καταξιωμένοι αρχιτέκτονες, Έλληνες και ξένοι. Το εργαστήριο ανάμεσα σε άλλα, περιλαμβάνει

και διαλέξεις στην αγγλική γλώσσα, από 10 εισηγητές με αναφορά στην πόλη των Χανίων και το θαλάσσιο μέτωπό της, οι οποίες είναι νοιχτές στο κοινό.

Την Κυριακή 4 Σεπτεμβρίου θα γίνει η παρουσίαση και συζήτηση των αποτελεσμάτων που εργαστηρίου που θα αφορούν στον σχεδιασμό του θαλάσσιου μετώπου των Χανίων.

Πρόγραμμα διαλέξεων (στα αγγλικά)

Δευτέρα 29.8

11π.μ. Chania: The tale of the city, Irini Perdikogianni

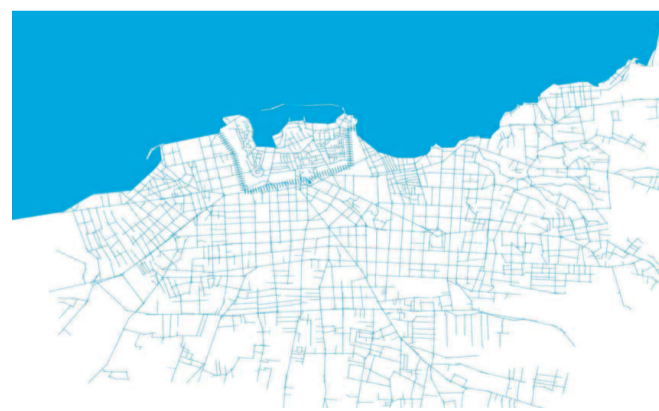
6μ.μ. What did the German tourist actually see in the old port; Afroditi Papadaki

7μ.μ. The public city: public vs private space, Eleni Vagianou

8μ.μ. Public space, civic engagement and the sense of belonging. Networks potential in the municipality of Chania, Maria Androulaki

Τρίτη 30.8

7μ.μ. Upgrading tourist coastal zones through design strategies, Nektarios Kefalogiannis

8μ.μ. The presence of the past in the cities of Crete. The dialogue with the walls, Amalia Kotsaki

Τετάρτη 31.08

7μ.μ. «Koum Kapi» redesigning the sea edge, Dimitris Tsakalakis

8μ.μ. Building on the edge: Small, Medium, Large, Alexandros Vazakas

Πέμπτη 1.09

7μ.μ. (Re/De) constructing boundaries. The urban walls, the infrastructures, the coastline, Alexis Tzompanakis

8μ.μ. What makes a city smarter?, Despina Dimelli

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΣΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΑΡΙΔΑΚΗΣ

Μία μικρή κοινωνία καλλιτεχνών, ένας κόσμος θεάματος, αλλά και αρχών, μία πανσπερμία προσωπικοτήτων και εθνικοτήτων. Το τσίρκο αποτελεί μία μικρογραφία του κόσμου. Γι' αυτό και ακόμα συγκινεί, ενθουσιάζει, μαγεύει, όχι μόνο μικρούς, αλλά και μεγάλους. Η ζωή στο τσίρκο, η καθημερινότητα, οι δυσκολίες και οι χαρές αποτυπώθηκαν στη συζήτησή μας με τους ανθρώπους τους.

Το τσίρκο
συνεχίζει να
μαγεύει τον
κόσμο.

ΣΥΝΟΜΙΛΩΝΤΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΑΛΙΤΕΧΝΕΣ ΤΟΥ "ARBELL"

Αυτός ο θαυμαστός κόσμος του τσίρκου

LORD NOBODY

Μάγος... Θαυματοποιός

Πιο γνωστός ως "Lord Nobody" ή αλλιώς "Lord Nil", ο Σιμόν είναι ο μάγος, ο θαυματοποιός του τσίρκου, ο άνθρωπος που κόβει την ανάσα του κοινού με τα παράτολμα μαγικά του. Χαμογελαστός και ευδιάθετος μάς δείχνει τα σημάδια στα δύο χέρια του. Εσπασαν και τα δύο όταν σε μία παράσταση τα πράγματα δεν πήγαν καλά.

Με δεκάδες εμφανίσεις στην ιταλική και γαλλική τηλεόραση, σε φεστιβάλ τσίρκου, είναι μέλος της οικογένειας του τσίρκου "Arbell" τα τελευταία 3 χρόνια.

«Οι θαυματοποιοί ξεκίνησαν δυναμικά μετά τη δεκαετία του '70, λόγω και της δημοσιότητας του Ντέιβιντ Κόπερφιλντ, ενώ σήμερα το ότι πολλά τσίρκο πλέον δεν έχουν ζώα αυτό έδωσε περισσότερο χρόνο για μας» λέει. Ταξιδεύει μαζί με τη γυναίκα του και γι' αυτόν η κοινωνία του τσίρκου είναι απλώς μια πιο μεγάλη οικογένεια.

«Γυρίζουμε όλες τις χώρες, όλες τις περιοχές και για μας κάθε σημείο που επισκεπτόμαστε είναι το σπίτι μας. Το τσίρκο είναι όπως οι πρεσβείες! Το ότι είμαι μαζί με τη γυναίκα μου κάνει πιο εύκολη την καθημερινότητα. Ομως αν δείτε τους ανθρώπους του τσίρκου, διαπιστώνετε πως πρόκειται για οικογένειες, αδέρφια, γονείς και παιδιά, οι περισσότεροι έχουν μια σχέση συγγενική μεταξύ τους» λέει ο Σιμόν.

Τον ρωτάμε για το πιο δύσκολο νούμερο που έχει εκτελέσει. Δύσκολο να επιλέξει... εκεί που είναι

δεμένος με αλυσίδες και η φωτιά τον πλησιάζει ή μήπως όταν έπεσε σε μια πισίνα πάλι αλυσοδεμένος και έπρεπε να λυθεί για να βγει έξω; Γι' αυτόν κάθε παράσταση είναι διαφορετική. «Δεν είναι όπως στο θέατρο που έχεις τον κόσμο από κάτω. Στο τσίρκο ο κόσμος σε περικυκλώνει, τον νιώθεις δίπλα σου, πίσω σου, αριστερά - δεξιά σου» εξηγεί.

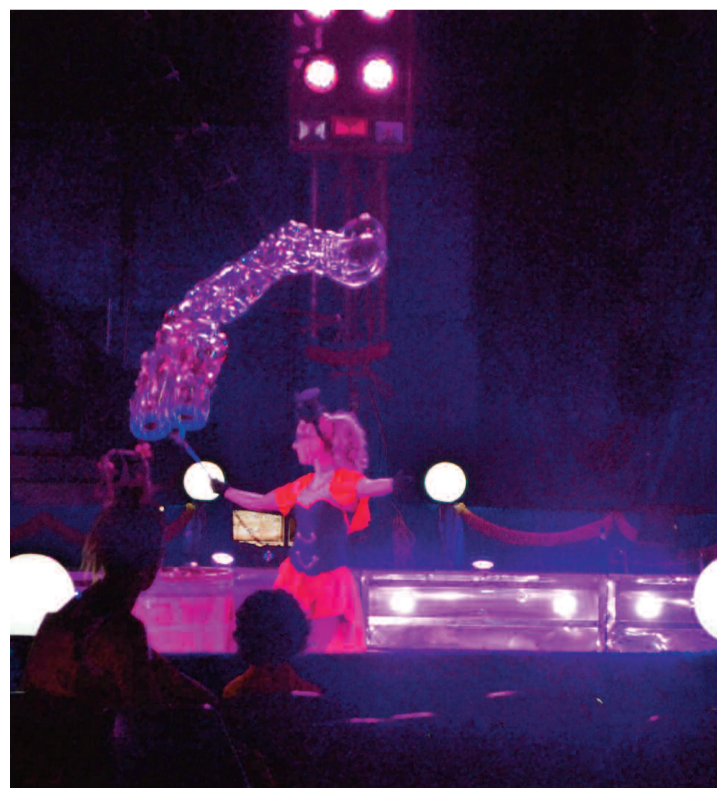
Στα χρόνια που ασχολείται με αυτό το επάγγελμα η καλύτερη ανταμοιβή είναι πάντα το ζεστό χειροκρότημα, αλλά και το βλέμμα των παιδιών. «Σε βλέπουν σαν... θεό, ανοίγουν διάπλατα τα μάτια τους. Αναρωτιούνται πώς το έκανες αυτό το νούμερο και πώς το άλλο. Και το ίδιο και με τους ακροβάτες βλέπεις πως εντυπωσιάζονται από αυτόν τον μαγικό κόσμο» εξηγεί ο Σιμόν.

Σε αυτήν την περιοδεία που πραγματοποιούν στην Κρήτη είναι πολύ ικανοποιημένοι από την ανταπόκριση του κοινού. Ειδικά στο Ηράκλειο, όπως μας λένε, για μέρες το τσίρκο ήταν κατάμεστο και ο κόσμος πολύ θερμός.

Η κρίση έχει επηρεάσει σημαντικά και το τσίρκο, κάτι που διαπιστώνει και ο Σιμόν, ειδικά στην Ιταλία, τη χώρα όπου υπάρχουν πάρα πολλά και χιλιάδες καλλιτέχνες. «Πολλοί καλλιτέχνες φεύγουν στο εξωτερικό. Πλέον δεν υπάρχουν πολλές ευκαιρίες στην Ιταλία. Στην Κίνα π.χ. μπορείς να αμειφτείς με τα τριπλάσια χρήματα» τονίζει.

Ο 75χρονος Οσβάλντο από τη Χιλή είναι ένας από τους ακροβάτες του τσίρκου και ο γηραιότερος εν ενεργεία ακροβάτης στην Ευρώπη.

Λίγο νερό πριν ξεκινήσει το νούμερό του ο Σιμόν ή πιο γνωστός ως "Lord Nobody", που είναι ο μάγος του "Arbell".

Ο "Τσίτσο", όπως ο παπούς και ο πατέρας του, γεννήθηκε στο τσίρκο, ενώ πριν από μία εβδομάδα στα Χανιά γεννήθηκε και ο γιος του!

ΤΣΙΤΣΟ - "ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΟ"

Γεννήθηκα εδώ...

Ο Τσίτσο ή Φραντζέσκο γεννήθηκε στο Τσίρκο, όπως και ο πατέρας του, όπως και παπούς του. Όπως και ο γιος του που γεννήθηκε πριν από μια εβδομάδα στα Χανιά σε κλινική! Συνθησιμένα πράγματα αυτά για τους καλλιτέχνες, αφού η σύζυγός του είναι και αυτή ακροβάτισσα.

«Γεννήθηκα στο τσίρκο- πώς να μην μου αρέσει η ζωή εδώ; Το ίδιο και ο παπούς μου και ο πατέρας μου, τώρα και ο γιος μου. Μου αρέσουν τα ταξίδια, η αλλαγή των προορισμών, ο διαφορετικός κόσμος που συναντάς» μάς δηλώνει.

Ο Τσίτσο παρουσιάζει το τελευταίο πρόγραμμα του "Arbell" το "τρελό ταξί", αλλά

όπως μας λένε οι άνθρωποι του ήταν από τους καλύτερους ακροβάτες για χρόνια στην Ιταλία με εντυπωσιακά νούμερα.

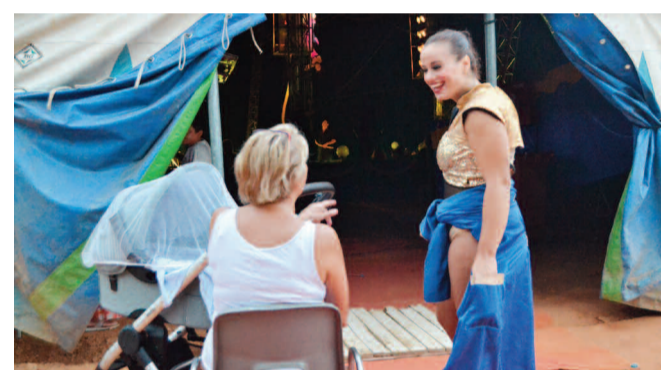
Τον ρωτάμε για το πιο μεγάλο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι καλλιτέχνες. «Η κρίση» λέει χωρίς δεύτερη σκέψη και συνεχίζει «υπάρχουν πολλά προβλήματα και στην Ιταλία, την Ισπανία, τη Γαλλία. Καταλαβαίνουμε και τον κόσμο με 8 ευρώ εισιτήριο το άτομο, αυτό σημαίνει μια τετραμελής οικογένεια θα πρέπει να πληρώσει 32 ευρώ. Δεν είναι λίγα λεφτά, όμως από την άλλη και το τσίρκο έχει φοβερά έξοδα, πρέπει να πληρωθούν τόσο καλλιτέχνες» λέει.

Οι ακροβάτες του τσίρκο πραγματοποιούν νούμερα που κόβουν την ανάσα.

Ως άνθρωπος του τσίρκου έχει μια αναγνωρισιμότητα. Με λίγες ημέρες στην πόλη έχει δει πολλά παιδιά και ενήλικους να τον χαιρετούν όταν περπατάει στον δρόμο. «Αυτό είναι το καλύτερο δώρο για μας, το χαμόγελο των παιδιών», λέει, όσο για την Κρήτη είναι ανυπόμονος να πάει στο Λαφονήσι, κάτι που θα κάνει το επόμενο χρονικό διάστημα.

«Το λέτε και εσείς για τους Ιταλούς και τους Έλληνες. "Ούνα φάτσα, ούνα ράτσα". Έχουμε πολλά κοινά στοιχεία, έχουμε ζεστούς ανθρώπους και καλό φαγητό» καταλήγει.

Το τσίρκο κυριολεκτικά και μεταφορικά αποτελεί οικογένεια για τα μέλη του. Το νεότερο μέλος της κοινότητας γεννήθηκε πριν από λίγες ημέρες στα Χανιά.

Τελευταίες προετοιμασίες πριν από την έξοδο στην αρένα.

ΑΓΑΘΗ:

«Η ζωή στο τσίρκο είναι σαν σ' ένα μικρό χωριό!»

«Η ζωή στο τσίρκο είναι σαν σ' ένα μικρό χωριό. Με όλα τα καλά και τα κακά της. Με στιγμές αλληλεγγύης που ο ένας θα βοηθήσει τον άλλο, αλλά και με πολύ περιορισμένο προσωπικό χώρο».

Η Αγαθή είναι η παρουσιάστρια του προγράμματος. Βρέθηκε στο τσίρκο από το 1994. Τα περισσότερα χρόνια μόνη της και πλέον με τον σύντροφό της.

«Η ιδέα της ελευθερίας και τα φώτα ήταν στην αρχή που με τράβηξαν στο τσίρκο», εξομολογείται. Ήταν όμως τα πράγματα όπως τα περίμενε; «Σίγουρα, δεν είναι όλα τόσο ρόδινα», απαντά και προσθέτει: «Είναι δύσκολη δουλειά. Θυμάμαι στιγμές με χειμώνα, με το χιόνι μέχρι το γόνατο και να μην μπορεί να τρέξει ούτε νερό. Επίσης έχω αναγκαστεί να κάνω όλες τις δουλειές, από υδραυλικές εγκαταστάσεις μέχρι ό,τι μπορείς να φανταστείς. Ιδιαίτερα για μια γυναίκα, όταν είναι μόνη της, είναι δύσκολο. Ξέρω πολλά άτομα που δούλεψαν σε τσίρκο, αλλά μετά τη μία ή τη δεύτερη σεζόν σταμάτησαν. Δεν παλεύεται εύκολα όλο αυτό γιατί εμείς στην Ελλάδα δεν έχουμε μάθει σε αυτή τη ζωή», σημειώνει και εξηγεί ότι σε αντίθεση με την Ελλάδα στην Ιταλία υπάρχει πολύ ισχυρή παράδοση στα τσίρκο και οι περισσότεροι που δουλεύουν σε αυτά έχουν γεννηθεί και μεγαλώσει μέσα σε τσίρκο. Παρά τις δυσκολίες

πάντως, για την ίδια η ζωή στο τσίρκο εξακολουθεί να φαντάζει συναρπαστική: «Μου αρέσει που δεν έχω τη ρουτίνα της καθημερινότητας, που κάθε μέρα αλλάζω παραστάσεις, γνωρίζω καινούργια άτομα κ.λπ., όπως επίσης λατρεύω τα παιδιά που έρχονται και μας βλέπουν».

Τη ρωτάω πώς δέχθηκαν οι γονείς της την απόφαση να ακολουθήσει το τσίρκο: «Η μαμά μου είχε δική της επιχείρηση και στην αρχή δεν ήθελε. "Εγώ σε μεγάλωσα στα πούπουλα και να μου φύγεις σαν τον γύφτο;". Ετσι το είδε. Σιγά - σιγά όμως το συνήθισε. Βέβαια εγώ την είχα προειδοποιήσει ήδη από το '91 ότι κάποια μέρα θα βρω τρόπο να δουλέψω στο τσίρκο. Είχα μόλις δει μια παράσταση και είχα ενθουσιαστεί. Ο πατέρας μου πάλι ήταν πιο ελαστικός. Έλεγε στη μάνα μου ότι έπρεπε να με αφήσουν να κάνω αυτό που ήθελα».

Κλείνοντας την κουβέντα μας τη ρωτάω πώς φαντάζεται το μέλλον: «Δεν ξέρω. Ο σύντροφός μου ήρθε φέτος για πρώτη φορά, ξεκίνησε πριν το Πάσχα, αλλά δεν του αρέσει να βρίσκεται μακριά από την πόλη του. Προσωπικά έχω αφήσει στο παρελθόν σχέσεις για το τσίρκο, αλλά αυτή τη φορά είμαι καλά και δεν μπορώ να πω ότι δεν με νοιάζει. Για μένα το τσίρκο είναι η μισή μου ζωή, η άλλη μισή είναι ο σύντροφός μου».

Οι παραστάσεις στο τσίρκο είναι διαδραστικές και σε κάποια από τα νούμερα συμμετέχει ενεργά επί σκηνής και το ίδιο το κοινό. Σε πρώτο πλάνο η Αγαθή με τον κλόουν Μπόμπο.

ΙΩΑΝΝΑ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ*

Πέτρινη σιωπή

ΑΠΕ - ΜΠΕ «Δεν έχω συναντήσει χειρότερο βουνό από τον Γράμμο [...] σχεδόν αδιάβατα τα φαράγγια του, αλλού υψώνονται πέτρινες βελόνες αετοφωλιές απάτητες και άλλες στενότερες ράχες σε ξεγελούν. Νομίζεις ότι βρήκες την κύρια ράχη, τη δεσπόζουσα οδό και σε λίγο βρίσκεσαι από κάτω.

άπου - κάπου βλέπεις έναν ομαλό τρούλο - η τούμπα περιβάλλεται στη βάση της από γκρεμούς [...]. Αδιάβατες οι λόχμες. Τόσο απανωτά είναι τα βουνά που νομίζεις ότι εδώ ξέχασε ο Ζευς να τα ξαναβάλει στη θέση τους μετά την Τιτανομαχία. Από τα σύνορα κατεβαίνει προς τον Αλιάκμονα το ρέμα της Κελαρίνας, ανατολικά της Σλήμνιτσας κι όπως στα παλιά κάστρα σχηματίζει την τάφρο του Κονοπιάτσε και του Πιού. Κοντά στο Μονόπυλο, νότια από τον Αλιάκμονα υψώνονται τα φοβερά Ψωριάρικα, πέτρινοι τοίχοι, απότομος, δυόμισι χιλιόμετρα μακρύς. [...] Λίγο δυτικότερα από τη στενή κορυφογραμμή του Παπούλη - Τσάρνο κατεβαίνουν ανατολικά μέσα στη λόχη αναρίθμητες χαραβδώσεις, φυσικές βληματοδόχες. Στενότερες είναι και οι ράχες που τις χωρίζουν. [...] Παραπίσω ως την κορυφογραμμή της βορειοτάτης Πίνδου, ως την κορυφογραμμή του Γράμμου που ακολουθεί τα σύνορα, σπκώνονται άλλα υψώματα, απίθανα στη μορφή και την κατεύθυνση». («Πώς εκερδήθη η μάχη», εφημερίδα Ελευθερία, 30.08.1949).

«Φυσικό οχυρό» ο Γράμμος, όπως τον περιέγραφαν οι στρατιωτικές Αρχές και οι πολεμικοί ανταποκριτές «απόρθητο φρούριο της λευτεριάς», όπως τον χαρακτήρισε η πολιτικο-στρατιωτική ηγεσία του ΚΚΕ και του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας (ΔΣΕ), είχε γίνει γνωστός με τ' όνομά του σ' ολόκληρο τον ψυχροπολεμικό κόσμο, σε Δύση και Ανατολή. Η μέχρις εσχάτων αντιπαράθεση ανάμεσα στο «καλό» και στο «κακό», ανάμεσα στη «δημοκρατία» και στον «φασισμό» ή τον «κομμουνισμό», σύμφωνα με το περιεχόμενο που έδιναν στις λέξεις τα αντίπαλα στρατόπεδα και τα αφυπνισμένα μαυροχαιρικά δίπολα, τον έφεραν από νωρίς στο επίκεντρο του παγκόσμιου ενδιαφέροντος, ενδιαφέροντος που κορυφώθηκε στην τελευταία φάση του ελληνικού εμφυλίου πολέμου.

Αυτός ο παραμεθόριος ορεινός όγκος είχε συμβολικά επωμιστεί ένα ιδιαίτερο βάρος και ταυτόχρονα είχε απολέσει, για τρία τουλάχιστον χρόνια, την αδιασάλευτη στους αιώνες πέτρινη σιωπή του. Πριν ακόμη εκλείψουν οριστικά οι δυνατότητες για τη δημιουργία μιας «ελεύθερης περιοχής» σε ομαλότερα εδάφη στο βορεινό τμήμα της χώρας, ο Γράμμος είχε καθιερωθεί στις αριστερές συνειδήσεις ως ο τόπος όπου χτυπούσε ο σφυγμός της «Ελεύθερης Ελλάδας» και της «προσωρινής δημοκρατικής κυβέρνησής» της. Για τους αντιπάλους της, όσοι είχαν γίνει κοινωνοί του «τρίτου γύρου της κομμουνιστικής ανταρσίας» αποδεχόμενοι την νομιμότητα του «μοναρχοφασιστικού κράτους και της κυβέρνησης των Αθηνών», εκείνη η απώτατη γωνιά της ελληνικής μεθόριου δεν εκπροσωπούσε παρά τη «φωλιά των κομμουνιστοσυμμοριτών», το «άνδρον που, συνεργία των βορείων γειτόνων, εξυφαίνεται η κομμουνιστική συνωμοσία εναντίον του έθνους».

Οι συμβολισμοί βρίσκονται πάντα σε συνάρτηση με τις πραγματικότητες. Βεβαίως, δεν πρόκειται μόνο για τον Γράμμο, αλλά για μία ευρύτερη έκταση, ένα νοτιό τετράπλευρο και ανισομερές σχήμα που διαμορφώνεται βασικά από τους όγκους του Γράμμου και του Βίτσι και οροθετείται στον βορρά από τα τότε ελληνο-γιουγκοσλαβικά σύνορα και δυτικά από μια στενή ζώνη στην ελληνο-αλβανική μεθόριο. Ο ΔΣΕ, με τις υποδομές και τις εγκαταστάσεις του, η παρουσία και της πολιτικής ηγεσίας του ΚΚΕ, έθεσαν τις βάσεις για ένα νέο πλαίσιο που άρχισε να οργανώνεται συστηματικά από το φθινόπωρο του 1947. Στο σχέδιο αυτό ενεπλάκησαν -τις περισσότερες φορές οικειοθελώς- οι τοπικές μικροκοινωνίες. Μία άτυπη ελληνική «λαϊκή δημοκρατία» άρχισε να λειτουργεί στα πρότυπα και με την ενίσχυση των ιδεολογικά συγγενών με το ΚΚΕ, κομμάτων -

κρατών. Αγροτικοί και κτηνοτροφικοί πληθυσμοί, Έλληνες, πρόσφυγες του '22 και μειονοτικοί, άνδρες, γυναίκες και παιδιά, διασταυρώθηκαν με εξεγερμένους αγρότες της ηπειρωτικής ενδοχώρας και κατοίκους κυρίως των μικρών αστικών κέντρων, όσοι είχαν ενταχθεί στις γραμμές του ΔΣΕ για να κατακτήσουν από κοινού την κοινωνική επανάσταση και την πολιτική ανατροπή, αυτά που δεν κατέστησαν εφικτά στη χώρα μετά το τέλος της «πρώτης

Κατοχής».

Τα αδιέξοδα στα οποία οδήγησε η προδιαγεγραμμένη από το τέλος του 1948 ήττα, οι εντάσεις που προκάλεσαν οι εσωτερικοί κραδασμοί στο «κομμουνιστικό στρατόπεδο», ιδιαίτερως μετά την ρήξη του Τίτο με τον Στάλιν και την Κομμουνιστική Επανάσταση, επέφεραν δυσλειτουργίες στη λαϊκό-δημοκρατική Ελλάδα, στο κόμμα και τον στρατό του. Παραμορφώσεις και ακρότητες δεν ήταν ξένες από το κλίμα περιχαράκωσης, όπως το καλλιέργησαν οι ψυχροπολεμικές καχυποψίες και το ενίσχυσε η σταλινική ορθοδοξία και ο φανατισμός. Οι δυσλειτουργίες έγιναν γνωστές και πολυσυζητήθηκαν στα χρόνια που ακολούθησαν την στρατιωτική και πολιτική ήττα της ελληνικής κομμουνιστικής Αριστεράς. Όμως, όσο τα πράγματα ήταν σε εξέλιξη, δεν ανέστειλαν τις νέες πραγματικότητες. Το αντίθετο μάλιστα, μάς επέτρεψαν να αποτιμήσουμε εκ των

ουστέρων το μέγεθος της ανταρσίας απέναντι στον φόβο και τον θάνατο, την πίστη στον αγώνα και την γενναϊότητα απέναντι στην υπεροπλία του αντιπάλου, την ανάγκη για αντίσταση των μαχητών του ΔΣΕ όπως και των τοπικών πληθυσμών που στήριξαν τα εξαιρετικά εκτεθειμένα μετόπισθέν του.

Τον Αύγουστο του 1949 οι ουρανοί «έβρεξαν» φωτιά και σίδηρο στο νοτιό τετράπλευρο της «Ελεύθερης Ελλάδας». Φωτιά και σίδηρο! Μετά τις πετυχημένες εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στην Πελοπόννησο και τη νότια Ελλάδα, το ενδιαφέρον των επιτελών του Εθνικού Στρατού (ΕΣ) και των Αμερικανών αξιωματικών-συμβούλων στράφηκε στο Βίτσι και τον Γράμμο. Εκτός των άλλων, η αποτυχία των κυβερνητικών δυνάμεων στην περιοχή την περασμένη χρονιά, τον Αύγουστο του 1948, με τον περίφημο ελιγμό του ΔΣΕ, δεν άφηνε περιθώ-

ρια επιλογών. Η επιχείρηση με το κωδικό όνομα «Πυρός» σχεδιάστηκε και εκτελέστηκε σε τρεις φάσεις. Η πρώτη, από τις 2 ως στις 8 Αυγούστου, προέβλεπε παραπλανητικές επιθέσεις στον Γράμμο, με σκοπό τη δημιουργία της εντύπωσης ότι εκεί θα ξεδιπλωνόταν η κύρια επίθεση. Η δεύτερη, από τις 10 έως τις 16 Αυγούστου, έστρεφε τις ενέργειες του κυβερνητικού στρατού στην ευρύτερη περιοχή του Βίτσι, την κατάληψή της και την εξόντωση των ανταρτών. Στην τρίτη και αποφασιστική φάση, από τις 24 ως τις 30 Αυγούστου, ο ΕΣ στράφηκε και πάλι στον Γράμμο, με σκοπό την κατάληψή του και την πλήρη καταστροφή των ανταρτικών δυνάμεων. Μετά την δειξοδουση, ο αποκλεισμός των αλβανικών συνόρων θα στερούσε κάθε δυνατότητα διαφυγής στις δυνάμεις του ΔΣΕ.

«Ο Γράμμος έπεσε!» «Ο Γράμμος απλευθερώθηκε!» Στις 29 Αυγούστου 1949, με την οπισθοχώρηση των τμημάτων του ΔΣΕ στην Αλβανία, η μάχη του Γράμμου έληξε νικηφόρα για τον ΕΣ και «σύσσωμον το έθνος». Στην «πλήρη κάταρρευση του συμμοριτισμού» απάντησε το «όπλο παρά πόδα» δίνοντας συνέχεια στη μάχη των συμβόλων. Πληγή αιμάσσοουσα ο εμφύλιος δεν κλείνει όσο το μίσος συντηρείται από ιδεολογικές χρησιμοθηρίες.

* Η Ιωάννα Παπαθανασίου είναι ιστορικός, διευθύντρια ερευνών στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ).

ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΑΠΕ-ΜΠΕ: επιμέλεια Νατάσσα Δομνάκη

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΕΙΣΤΕ

μαζί μας στο

diadromes@haniotika-nea.gr

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

yannis.kalo@gmail.com · no14me.blogspot.gr/

Ένα ολόγραμμα για τον Βασιλιά

» Dave Eggers (μτφρ. Ελένη Ηλιοπούλου, εκδόσεις Κέδρος

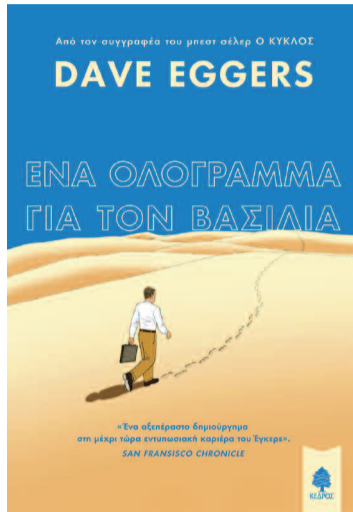
Ο Άλαν Κλέι ξύπνησε στη Τζέντα της Σαουδικής Αραβίας. Ήταν 30 Μαΐου του 2010. Είχε περάσει δύο μέρες μέσα σε αεροπλάνα για να φτάσει εκεί.

Ο Άλαν Κλέι φτάνει στη Τζέντα για να παίξει το τελευταίο του επαγγελματικό χαρτί, οι καλές μέρες ανήκουν πια στο παρελθόν, η ευκολία με την οποία κέρδιζε χρήματα -και εν συνεχεία τα σπαταλούσε- επίσης, τώρα πρέπει να πείσει τον βασιλιά Αμπντουλάχ να υπογράψει με την Reliant, την εταιρεία που εκπροσωπεί, συμβόλαιο αποκλειστικής συνεργασίας για την οικοδόμηση της νέας πόλης, στη μέση της ερήμου, που μελλοντικά -αν όλα πάνε καλά- θα αποτελέσει μια ισχυρή οικονομική ζώνη στην περιοχή. Η προμήθεια που θα λάβει ο Άλαν -αν όλα πάνε καλά- θα είναι αρκετή για να τον ξελασπώσει, έτσι τουλάχιστον υπολογίζει. Δεν είναι μόνο το να χρέη του, είναι και τα χρήματα που χρειάζονται, ώστε να καλυφθούν τα δίδακτρα του κολλεγίου της κόρης του, υποχρέωση την οποία έχει εξ ολοκλήρου αναλάβει αυτός μετά το διαζύγιο με την πρώην σύζυγό του. Δεν υπάρχουν περιθώρια λάθους.

Ο Έγκερς, με απλότητα και οικονομία στα μέσα, παραδίδει ένα υπέροχο μυθιστόρημα, προσωποκεντρικό με ταυτόχρονα πολυεπίπεδο. Στο κέντρο της αφήγησης ένας αποτυχημένος ή μάλλον ένας πρώην επιτυχημένος, ο μεσήλικας Άλαν, που μετά από μια σειρά άστοχων επιχειρηματικών επιλογών, βρέθηκε να μένει φιλοξενούμενος στο ίδιο του το σπίτι, το οποίο βρίσκεται υπό πώληση

και η μεσιτρία το έχει αδειάσει από ό,τι περιττό, και αυτός να κρύβεται -όχι πάντα επιτυχώς- την ώρα που οι επίδοξοι αγοραστές ξεναγούνται στα δωμάτια του σπιτιού. Θύμα μιας γενικότερης οικονομικής κρίσης, καθώς η Αμερική δεν κατέχει πια τα νήια στην τεχνολογία και οι Κινέζοι μπορούν πια να μειοδοτήσουν σε κάθε διαγωνισμό, να προσφέρουν τιμές σχεδόν εξευτελιστικές, να αποκλείσουν κάθε αντίπαλο από τη διεκδίκηση ενός έργου. Αποτυχημένος και σε προσωπικό επίπεδο, με ελάχιστες πραγματικές προσωπικές σχέσεις, απομακρυσμένος από την κόρη του, ο Άλαν φτάνει στη Τζέντα, μετά από ταξίδι δύο ημερών, ζαλισμένος και αποπροσανατολισμένος. Η εκεί πραγματικότητα, διαφορετική απ' ό,τι έχει ποτέ συναντήσει, χαρακτηρίζεται ιδανικά από την έκφραση: σπεύδε βραδέως- όλα μοιάζουν να γίνονται γρήγορα και ταυτόχρονα αργά, καθώς η έρπυμος απλώνεται ατελείωτη και η θάλασσα στέκει ακύμαντη, η κατασκευή της νέας πόλης προχωρά, και ο Άλαν με την ομάδα του πρέπει να περιμένουν τον βασιλιά Αμπντουλάχ, για να του κάνουν την επίδειξη. Όμως, για λόγους ασφαλείας και κύρους, κανείς δεν ξέρει -ή έτσι ισχυρίζεται- πότε θα εμφανιστεί ο βασιλιάς. Και η ομάδα πρέπει να είναι διαρκώς έτοιμη.

Η σταδιακή μετάβαση του Άλαν από την αμερικάνικη πραγματικότητα σε εκείνη της ερήμου είναι ό,τι καλύτερο έχει να παρουσιάσει αυτό το υπέροχο βιβλίο, αυτό το βύθισμα, το χάσιμο, η απώλεια της ταυτότητας, η απομάκρυνση από τον άλλο κόσμο. Ο Άλαν θα

μπορούσε να είναι ο σύγχρονος ήρωας ενός μυθιστορήματος του σπουδαίου Πωλ Μπούλς. Και η παράξενη γωνία από την οποία ο Έγκερς παρατηρεί την οικονομική κρίση, ή μάλλον τη μετατόπιση του οικονομικού ενδιαφέροντος, τις νέες δυνάμεις, την παρακμή της αυτοκρατορίας και την ανατολή άλλων, μια γωνία κάπως υπαρξιστική, με έντονο βαθμό ματαιότητας, με κάτι από το Περιμένοντας τον Γκοντό, αλλά και κάτι από το λογοτεχνικό-φιλοσοφικό σύμπαν του Καμύ, με ένα χιούμορ οριακό, θλιμμένο.

Ο Έγκερς, όπως έδειξε και στον Κύκλο, έχει πιάσει τον σφυγμό της εποχής, καταπιάνεται με θέματα που βρίσκονται σε εξέλιξη, χωρίς να αναμασάει κλισέ, με εύστοχη παρατήρηση και κυρίως με ξεκάθαρο λογοτεχνικό προσανατολισμό στη χρήση των θεμάτων, γλιτώνοντας έτσι τον πνιγμό από το ίδιο του το θέμα. Μία πραγματικά ενδιαφέρουσα περίπτωση συγγραφέα.

ΣΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗΣ

Έκθεση ορθόδοξου χριστιανικού βιβλίου

Ένα πανόραμα εκδόσεων με ορθόδοξο χριστιανικό περιεχόμενο μπορεί να απολαύσει ο επισκέπτης της έκθεσης βιβλίου που πραγματοποιείται στο Πολιτιστικό Κέντρο της Ι.Μ. Κυδωνίας και Αποκορώνου (Αντωνίου Γιάνναρη 2) από τις εκδόσεις "Εν πλω".

Η έκθεση που θα διαρκέσει ως και αύριο Κυριακή 28 Αυγούστου θα είναι ανοιχτή από τις 11 το πρωί μέχρι τις 10 το βράδυ.

«Κάνουμε μία προσπάθεια εδώ και 3 χρόνια με τη διοργάνωση εκθέσεων ορθόδοξου χριστιανικού βιβλίου ανά την Ελλάδα με χιλιάδες τίτλους και με τιμές προσιτές για το κοινό», εξήγησε ο υπεύθυνος εκδόσεων "Εν πλω" Αλέξανδρος Καραβάνης και πρόσθεσε ότι σε μερικές περιπτώσεις η έκπτωση υπερβαίνει ακόμα και το 70%.

Τόνισε ότι η έκθεση περιλαμβάνει βιβλία όχι μόνο των εκδόσεων "Εν πλω" αλλά και άλλες εκδοτικές προσπάθειες καλύπτοντας μία μεγάλη γκάμα ορθόδοξων χριστιανικών βιβλίων.

Στο πλαίσιο αυτό ο επισκέπτης μπορεί να βρει δοκίμια και μυθιστορήματα, εκκλησιαστικά και φιλοσοφικά κείμενα, όπως και εκλαϊκευμένα κείμενα που απευθύνονται στο ευρύ κοινό, κείμενα ιστορικά και άλλα που αναφέρονται σε μορφές αγίων κ.ά.

Ερωτηθείς αν υπάρχει ενδιαφέρον από το αναγνω-

Η έκθεση θα διαρκέσει έως και αύριο Κυριακή.

στικό κοινό για τα βιβλία που έχουν ως πυρήνα την ορθόδοξη χριστιανική παράδοση ο κ. Καραβάνης τόνισε ότι υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον και πολλοί είναι εκείνοι που προσέρχονται στην έκθεση για να αγοράσουν έστω και ένα βιβλίο. «Αυτό είναι σημαντικό δεδομένου ότι βρισκόμαστε σε μία δύσκολη οικονομική περίοδο. Χρειάζεται όμως μία συστηματικότητα και εμείς προσπαθούμε να καλλιεργήσουμε αυτό το ενδιαφέρον».

ΔΗΜ. ΜΑΡ.

Βιβλία

Οι ελαιώνες του Βερολίνου

Ιφιγένεια Βουρδούνη

Εκδότης: Κέδρος

Τη Νοεμβρίου 1940, τρεις ημέρες μετά την κήρυξη του πολέμου από τους Ιταλούς, η Κέρκυρα συγκλονίζεται από τους ανελέητους βομβαρδισμούς. Ο επτάχρονος Αργύρης βρίσκεται μαζί

με τη μάνα του Θοδώρα και τα δύο μεγαλύτερα αδέρφια του, τους δίδυμους Σάββα και Βαλάντη, στο υπόγειο του αρχοντικού τους, που σείεται ολόκληρο. Η αδερφή του Ασπασία και ο πατέρας του Ιάκωβος, γιατροί και οι δύο στο επάγγελμα, βρίσκονται στο νοσοκομείο της πόλης, όπου καταφτάνουν διαρκώς τραυματίες. Ο μόνος που λείπει είναι ο δεκαεπτάχρονος Άρης, το τέταρτο κατά σειρά παιδί της οικογένειας. Η οργή και το μίσος που νιώθει για την οικογένειά του λόγω της ταπεινής καταγωγής της μάνας του είναι το αγκάθι που δηλητηριάζει καθημερινά τη ζωή όλων.

Στα επόμενα τέσσερα χρόνια του πολέμου η μοίρα και το λυσαλέο μίσος του Άρη θα σκορπίσουν την οικογένεια Καλλέργη, όπως το πρώτο καλοκαιρινό αεράκι σκορπίζει τον ανθό της γαλατσίδας.

Μαγδαληνές χωρίς υπέρμαχο

Δάφνη Καλογεροπούλου

Εκδότης: Κέδρος

Γυναικείες Φυλακές Ελαιώνα Θήβας. Ένας παράλληλος κόσμος, όχι και τόσο μακρινός από τον δικό μας. Ωστόσο, απροσπέλαστος, μια και τα χωρίσματα

στην αίθουσα του επισκεπτηρίου σταματούν κάθε ανθρώπινο άγγιγμα. Δύο γυναίκες βρίσκονται αντίκρου η μία στην άλλη, με το τζάμι να τις χωρίζει όχι μόνο μερικά εκατοστά, αλλά δεκαέξι ολόκληρα χρόνια. Θα μπορούσαν να αντέξουν την ενδοψυχική τους πάλη ή θα φτάσουν στη συντριβή; Ένα ρομαντικό όσο και ανατρεπτικό μυθιστόρημα για τις κρατούμενες του Ελαιώνα Θηβών, τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν, τις ψυχικές τους διεργασίες μπροστά στο φαινόμενο του ιδρυματισμού και του κοινωνικού ρατσισμού.

Η υπέροχη φίλη μου (Η τετραλογία της Νάπολης - βιβλίο 1ο)

Φερράντε Έλενα

Μεταφραστής: Δότση Δήμητρα

Εκδόσεις Πατάκι

Ένα σύγχρονο αριστούργημα από την πιο δημοφιλή Ιταλίδα συγγραφέα της εποχής μας. Η Υπέροχη Φίλη μου, το πρώτο βιβλίο της Τετραλογίας της Νάπολης, είναι η

ιστορία της Έλενας και της Λίλα, μια ιστορία που ξεκινά τη δεκαετία του '50 με φόντο μια φτωχογειτονιά της Νάπολης. Η συγγραφέας καταδύεται στην περίπλοκη φύση της φιλίας των δύο κοριτσιών που από έφηβες γίνονται γυναίκες, ακολουθώντας βήμα - βήμα την εξέλιξη καθημιάς ξεχωριστά, τον τρόπο που η μία επηρεάζει την άλλη, τα συναισθήματα που ανά τις δεκαετίες τις βοηθούν να χτίσουν μια ουσιαστική, ακλόνητη σχέση. Με απaráμιλλο στίλ και αψεγάδιαστη, σχολαστική ματιά η Φερράντε σε μια καθηλωτική αφήγηση ξεδιπλώνει μέσα από την ιστορία μιας φιλίας την ιστορία μιας γειτονιάς, μιας πόλης κι εντέλει ενός έθνους που βιώνει κοσμοϊστορικές αλλαγές με το πέρας των δεκαετιών.

Κακό χαρτί

Κώστας Μουζουράκης

Εκδότης: Καστανιώτης

Ένας πληρωμένος φονιάς κι ένας νεαρός χαρτοκλέφτης. Μια εξαφάνιση, ένας εκβιασμός και μια φωτογραφία που είναι πενήντα έξι χιλιάδες φορές η ίδια

λέξη. Ένας νονός χωρίς οικογένεια, ένας επικούρειος τζογαδόρος κι ένας καπετάνιος δίχως τσούρμιο, που, επιπλέον, σιχάινεται το νερό. Η Κρίση κι ο Εμφύλιος. Ένα αδιάβροχο κίτρινο σαν το δέρμα του θανάτου κι ένας αόρατος μάεστρος με μαγαζιά, που περιφέρεται μέσα, έξω και πέρα απ' όλα αυτά. Σχέδια που καταστρώνονται με σκοπό ν' ανατραπούν και συμφωνίες που κλείνονται με στόχο ν' αναιρεθούν, συμβόλαια ζωής και συμβόλαια θανάτου και πληγές νωπές, θαμμένες μες στη σκόνη. Και πάνω απ' όλα, η αναπόφευκτη βία που κλιμακώνεται δίχως έλεος, καθώς, κατά Κλαούζεβιτς, καθένας από τους αντιπάλους ακολουθεί τον νόμο του άλλου, κι απ' αυτό προκύπτει μια αλληλεπίδραση που, ως έννοια, οφείλει να φτάσει στα άκρα.

παιδότοπος

ΜΕ ΞΕΝΑΓΟ ΜΙΑ ΜΑΘΗΤΡΙΑ

Ταξιδεύοντας στη Γεωργία

**ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ**
kakatsakis@sch.gr

Καλοί μου φίλοι, καλό Σαββατοκύριακο!
Στον σημερινό «Παιδότοπο» πάμε με τη φαντασία μας Γεωργία με ξεναγό μια μαθήτρια που τέλειωσε το Δημ. Σχολείο Κουντούρας, τη Μαρία Πείκρισβίλι.

«Πράγματι αξίζει να επισκεφθεί κάποιος τη χώρα που ταξίδεψε πρώτος ο Ιάσωνας για το χρυσόμαλλο δέρας, μια χώρα φιλική, ασφαλή και πανέμορφη», υπογραμμίζει μεταξύ των άλλων ο γνωστός και από άλλες εργασίες μαθητών του που φιλοξενήθηκαν στη στήλη, Μύρ-
ωνας Παναγιωτάκης στο συνοδευτικό του σημείωμα. Μαθήτριά του για δυο εβδομάδες, στην αρχή της τελευταίας σχολικής χρονιάς η Μαρία, δικά της όλα τα κείμενα.

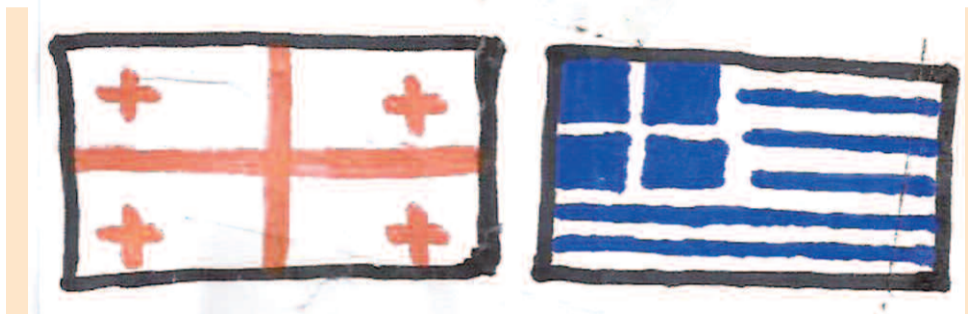
«Η Μαρία άλλαξε τρεις δασκάλους και θα χαρεί πολύ να δει στον «Παιδότοπο» κάποια δείγματα απ' την εργασία της, όπως και η οικογένειά της», μου γράφει στο ίδιο σημείωμα ο Μύρωνας. Και για να χαρούν, λοιπόν, η Μαρία και η οικογένειά της η δημοσίευση σήμερα. Κάλιο αργά παρά ποτέ! «Η πρόσβαση είναι

δίημερη, αλλά ενδιαφέρουσα, με πούλμαν των ΚΤΕΛ από Αθήνα μέσω Θεσσαλονίκης, Κωνσταντινούπολης, Τραπεζούντας, αλλά και άμεση με απευθείας πτήση από Αθήνα ή μέσω Κωνσταντινούπολης για Τιφλίδα και Μπατούμ», μας ενημερώνει ο Μύρωνας, που προφανώς την έχει επισκεφθεί. Φύγαμε!

**Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης,
δάσκαλος**

Η «Αργώ» στον Βόλο

Γειά σας

Με λένε Μαρία και πηγαίνω στην Στ' Δημοτικού στην Κουντούρα.

Η Γεωργία είναι μια πολύ όμορφη χώρα με ψηλά βουνά, παραλίες, ωραία φαγητά, κρασιά και φρούτα.

Πρωτεύουσα είναι η Τιφλίδα. Ολοι πρέπει να έρθουν για διακοπές στη Γεωργία.

Μπατούμ

Η Γεωργία είναι μια εξαιρετική χώρα με ψηλά βουνά, πράσινα λιβάδια και γαλάζιες παραλίες. Η Γεωργία είναι μια ορθόδοξη χώρα και ο κόσμος την εκτιμά πολύ. Έχει πολύ καλό κλίμα, τον χειμώνα έχει χιόνι, το καλοκαίρι ζέστη και το φθινόπωρο βροχές. Έχει βιολογικά φρούτα και λαχανικά. Έχει δική της γλώσσα και γράμματα. Αγαπάνε τη μουσική και κάθε οικογένεια έχει δικό της πιάνο. Έχει ιστορικά μέρη που αξίζει να τα δούμε.

Στις 14 Ιουνίου 2015 η Τιφλίδα πλημμύρισε από δυνατές βροχές και ο ποταμός Mtkvari ξεχείλισε. Η πόλη έπαθε σημαντικές ζημιές και το χειρότερο ήταν ότι πλημμύρισε και ο ζωολογικός κήπος της πόλης. Έτσι αρκούδες, ιαγούροι, ιπποπόταμοι, ερπετά ξεχύθηκαν στις γειτονιές και στα δάση γύρω από την πόλη. Κάποια γύρισαν πίσω, ενώ άλλα τα σκότωσαν και άλλα ίσως χάθηκαν.

Η «Αργώ» στο Μπατούμ

Το χιγκάλι είναι ένα παραδοσιακό φαγητό στη Γεωργία. Το χιγκάλι φτιάχνεται με ζύμη και κιμά. Ζυμώνουμε τη ζύμη και αφήνουμε να ξεκουραστεί. Μετά φτιάχνουμε τον κιμά με διάφορα μπαχαρικά, αλάτι και πιπέρι. Ανοίγουμε τη ζύμη και κόβουμε με ένα ποτήρι κυκλάκια. Μετά ξαναανοίγουμε τα κυκλάκια

λίγο και μετά προσθέτουμε λίγο κιμά. Το τυλίγουμε ώστε να μην βγει έξω ο κιμάς, βράζουμε το νερό και τα ρίχνουμε μέσα για 15 λεπτά.

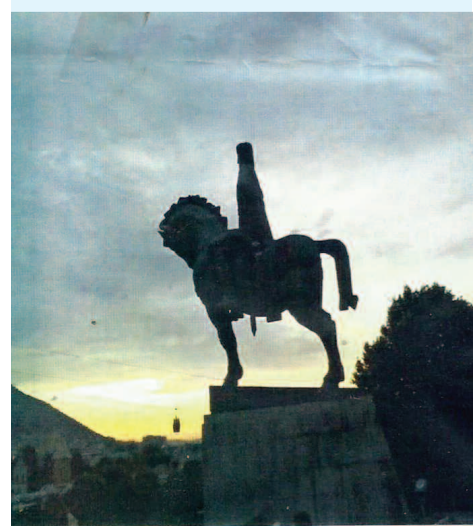
Μετά τα βγάζουμε, τα σουρώνουμε και προσθέτουμε λίγο πιπέρι και το χιγκάλι είναι έτοιμο.

Μπατούμ

Λίμνη στη Γεωργία.

Η Γεωργία είναι μια χώρα η οποία από τη μια μεριά ατενίζει τον Καύκασο και από την άλλη βρέχεται από τον Εύξεινο Πόντο / Μαύρη θάλασσα. Έχει έκταση 70.000 km² και πληθυσμό 4.500.000 κατοίκους. Πρωτεύουσα είναι η Τιφλίδα με 1,5 εκατ. - Tbilisi στα γεωργιανά που σημαίνει ζεστή πηγή. Αλλωστε η πόλη έχει θερμές πηγές ακόμα και στο κέντρο της. Δεύτερη μεγαλύτερη πόλη είναι το Κουτάισι και ακολουθούν το Μπατούμ, το Πότι, το Ρουστάβι, το Γκόρι και το Ζουγκντίντι. Η χώρα συνορεύει με την Αρμενία, το Αζερμπαϊτζάν, τη Ρωσία και την Τουρκία και το νόμισμα λέγεται λάρι.

Στην περιοχή της Γεωργίας βρισκόταν κάποτε το βασίλειο της Κολχίδας. Εκεί, σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία, βρισκόταν το χρυσόμαλλο δέρας που αναζήτησε ο Ιάσωνας και οι Αργοναύτες του. Κάποιος μπορεί να δει την «Αργώ» στο λιμάνι του Βόλου και στο

κέντρο του Μπατούμ. Ολα δείχνουν λοιπόν ότι από παλιά η Ελλάδα και η Γεωργία ήταν πολύ δεμένες χώρες. Χιλιάδες Έλληνες ζούσαν εκεί μέχρι πριν λίγα χρόνια κυρίως στο Σοκούμι, το Μπατούμ και την Τιφλίδα.

ΓΙΑ ΤΡΙΤΗ ΧΡΟΝΙΑ

Διεθνής διαγωνισμός αφίσσας από το Μουσείο Τυπογραφίας

■ Αποστολή έργων ως 31 Αυγούστου

“Τυπογραφία: παρελθόν, παρόν και μέλλον” είναι το θέμα του 3ου διεθνούς διαγωνισμού αφίσσας που διοργανώνει το Μουσείο Τυπογραφίας.

Ο φετινός διαγωνισμός έχει ιδιαίτερη αξία για το Μουσείο Τυπογραφίας καθώς τα διακεκριμένα έργα θα εκτίθενται στην αίθουσα, που τον Μάιο του 2017 θα φιλοξενηθεί το Διεθνές Συνέδριο του Συνδέσμου Ευρωπαϊκών Μουσείων Τυπογραφίας (AEPM).

Περισσότερες πληροφορίες και ερεθίσματα για την Τυπογραφία και την ιστορία της μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα του Μουσείου www.typosography-museum.gr, που υπάρχει -εκτός του ενημερωτικού και φωτογραφικού υλικού - και εικονική περιήγηση στο μεγαλύτερο μέρος του Μουσείου.

Οι τρεις πρώτες αφίσσες που θα διακριθούν θα αποτελέσουν κεντρικό τμήμα της έκθεσης που θα φιλοξενηθεί στο αμφιθέατρο του Μουσείου Τυπογραφίας και οι δημιουργοί τους θα λάβουν σημαντικά χρηματικά έπαθλα:

- 1.000 ευρώ ο πρώτος νικητής.
- 700 ευρώ ο δεύτερος νικητής.
- 500 ευρώ ο τρίτος νικητής.

Στην έκθεση, που θα εγκαινιαστεί το Σάββατο 24 Σεπτεμβρίου, θα παρουσιαστούν τα τριάντα καλύτερα έργα και οι δημιουργοί τους θα λάβουν τιμητικές διακρίσεις. Λεπτομέρειες για την έκθεση και την ημερομηνία των εγκαινίων θα ανακοινωθούν σε νεότερο Δελτίο Τύπου.

Η κριτική επιτροπή του διαγωνισμού αποτελείται από τους:

- Γιάννη Γαρεδάκη, δημοσιογράφο - εκδότη, ιδρυτή της εφημερίδας “Χανιώτικα νέα” και του Μουσείου Τυπογραφίας.
- Γιώργο Ματθιόπουλο, καθηγητή Εφαρμογών στο Τμήμα Γραφιστικής της Σχολής Καλλιτεχνικών Σπουδών του Τ.Ε.Ι. Αθηνών.
- Αλέξανδρο Κοκκόλα, γραφίστα, καθηγητή Γραφιστικής στο Κολέγιο Βακαλό.
- Ελια Κουμή, επικοινωνιολόγο - δημοσιογράφο, διευθύντρια του Μουσείου Τυπογραφίας.
- Ελένη Σταυρίδη, γραφίστρια, συνεργάτιδα του Μουσείου Τυπογραφίας.

Οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να αποστείλουν το έργο τους ως την Τετάρτη 31 Αυγούστου στο email: typosography.poster@gmail.com.

Θα πρέπει να συνοδεύεται από τα εξής στοιχεία: Ονοματεπώνυμο του δημιουργού, τόπο κατοικίας και στοιχεία επικοινωνίας (τηλέφωνο και email) και -προαιρετικά- από μία σύντομη περιγραφή του έργου (ως 100 λέξεις). Το όνομα και των δύο αρχείων θα πρέπει να είναι το ονοματεπώνυμο των διαγωνιζομένων με λατινικούς χαρακτήρες.

Περισσότερες πληροφορίες και τους όρους συμμετοχής μπορείτε να βρείτε στο www.typosography-museum.gr.

Χορηγοί επικοινωνίας του διαγωνισμού είναι τα “Χανιώτικα νέα” και το haniaotika-nea.gr, “Το ΠΟΝΤΙΚΙ” και tonतिकι.gr, η “ATHENS VOICE”, το περιοδικό “+ design”, οι ραδιοφωνικοί σταθμοί “Δίκτυο FM 91,5” και “D-code 96,2”, ο ταξιδιωτικός ιστότοπος www.carnetdevoyage.gr και το graphicstoriescyprus.com από την Κύπρο.

Φωτογραφία

ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ

Γράφει ο Rainer Maria Rilke στα Γράμματα σ' έναν νέο ποιητή: «Θα πεθαίνατε τάχα, αν σας απαγόρευαν να γράφετε;». Μέσα στην απολυτότητά της η ερώτηση αγγίζει τον πυρήνα της ανάγκης του δημιουργού να γεννήσει ένα έργο. Με άλλα λόγια σημαίνει ότι κάνεις κάτι, γιατί δεν μπορείς να κάνεις διαφορετικά.

να παράδειγμα: βρίσκεσαι σε μία απόμερη βραχώδη ακτή στο τέλος της μέρας με τον άνεμο να λυσοσμανά σπκώνοντας αφρούς από τα κύματα στην υγρή ατμόσφαιρα. Τραβώντας φωτογραφίες το απόκοσμο τοπίο πηδάς από βράχο σε βράχο μέχρι που αποφασίζεις ότι οι φωτογραφίες αρκούν και αρχίζεις να επιστρέφεις. Με ένα τελευταίο άλμα προσγειώνεσαι σε ομαλό έδαφος και τότε διαπιστώνεις ότι η άμμος με το αλάτι στη στραγγισμένη λιμνοθάλασσα είναι πιο μαλακά από όσο περίμενες και το πόδι σου βυθίζεται αφήνοντας ένα βαθύ αποτύπωμα. Ξαφνιασμένος γυρίζεις και το κοιτάς, ενώ ο ήλιος δύει. Αυτό που σε αναγκάζει να σπκώσεις τη μηχανή δεν είναι ακριβώς η εικόνα που βρίσκεται μπροστά στα μάτια σου, αλλά η ανάμνηση της αίσθησης του ποδιού σου να βυθίζεται στο έδαφος.

Ανεξάρτητα από το αν αυτή η αίσθηση μεταφέρεται στη φωτογραφία η εμπειρία αυτή αποτελεί μία κορυφή, κάτι σαν την ανατολή της αυγουσιάτικης πανσελήνου. Υπάρχουν όμως θολά σημεία ως προς το γιατί τέτοιες κορυφώσεις είναι τόσο σημαντικές. Η πανσέληνος του Αυγούστου είναι σημαντική, γιατί είναι όμορφη, γιατί έχουμε αποφασίσει συλλογικά να εκδράσουμε για να την απολαύσουμε ή γιατί υπάρχει εκείνο το βράδυ κάτι ιδιαίτερο στο βαρυντικό πεδίο της σελήνης;

Πολλές φορές βάζουμε ορόσημα μέσα από την ανάγκη μας να τελετουργήσουμε. Μέσα σε αυτόν τον ορισμό λησμονούμε τις αιτίες και τις διαδικασίες που μας έφεραν σε αυτήν την κορυφή και έτσι απολαμβάνουμε τη μαγεία και την απολυτό-

Κορυφώσεις και μεσοδιαστήματα

τητα των πραγμάτων. Αν όμως αποδομήσουμε τις εμπειρίες θα ανακαλύψουμε νέες διαστάσεις σε αυτές εξ ίσου σημαντικές με τις κορυφώσεις, οι οποίες δεν είναι άλλες από τα μεσοδιαστήματα.

Για πολλά χρόνια στη φωτογραφική θεωρία αποτελούσε κυρίαρχο δόγμα η “Αποφασιστική στιγμή” του Henri Cartier-Bresson. Σύμφωνα με τον ίδιο το φωτογράφο, η στιγμή που το μάτι, η καρδιά και το μυαλό ευθυγραμμίζονται. Η αλλιώς η αποτύπωση της στιγμής που ενσωματώνει την ουσία της σκηνής που εκτυλίσσεται. Αν όμως στον αντίποδα εφαρμόσουμε αυστηρά αυτό το δόγμα στη φωτογράφιση χορού για παράδειγμα, χάνουμε μεγάλο μέρος της χορευτικής εμπειρίας αποτυπώνοντας κυρίως εντυπωσιακά άλματα και εκτάσεις του σώματος, όχι όμως και τα δομικά εκείνα στοιχεία της χορογραφίας της οποίας τα άλματα είναι μέρος.

Χωρίς τα μεσοδιαστήματα δεν μπορούν να υπάρξουν οι κορυφώσεις γιατί μέσα σε αυτά χτίζονται και αναπτύσσονται. Αν πάλι υπήρχαν, η εμπειρία μας θα ήταν ένα αφόρητο κρεσέντο. Αλλά δεν χρειάζεται να εξετάσουμε ένα τέτοιο ενδεχόμενο. Δεν γίνεται να υπάρξει άλμα χωρίς προηγούμενη σύσπαση των μυών, ούτε πανσέληνος χωρίς χασοφεγγαριά.

Δεν μπορείς να αφήσεις αποτύπωμα αν δεν πηδήξεις από βράχο σε βράχο, ούτε να γράψεις ποίημα αν δε μείνεις ξαγρυννος σε βράδια.

Η απάντηση στο ερώτημα του Rilke μπορεί να είναι ότι δεν θα πεθάνεις, αλλά θα μείνεις με τα χέρια σου να τρέμουν. Η δημιουργία μπορεί να είναι απλά μία κορυφή στη δραστηριότητά μας, αλλά το πώς ζει κανείς και προετοιμάζεται στα μεσοδιαστήματα είναι αυτό που συνιστά το ουσιαστικό αποτύπωμα.

Κυκλαδίτικη ομορφιά

■ Η απλότητα της Σίφνου και το απέραντο γαλάζιο της Αμοργού

Η καστροπολιτεία της Σίφνου.

ΕΜΜ.
ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ*

Ταξιδεύοντας στη Σίφνο συναντάς μία σπάνια, απόφια ομορφιά ενός αιγαιοπελαγίτικου ελληνικού τοπίου, που εντυπωσιάζει με τα κάτασπρα σπίτια, τις πήλινες παραδοσιακές γλάστρες και τα λογής λουλούδια, με τους γαλάζιους τρούλους των πολλών εκκλησιών και μοναστηριών του νησιού, με τους αναστηλωμένους ανεμόμυλους, με τους μισοερειπωμένους περισσότερες, με τα αρχοντικά των παλιών “καλών οικογενειών”, με τις γραφικές απόκρυφες ακρογιαλιές.

Η γυναίκα της Αμοργού - Γυναικείο πρωτοκυκλαδικό άγαλμα (Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο).

Η Ιερά Μονή της Παναγίας της Χοζοβιώτισσας στην Αμοργό.

Πρώτος σταθμός, αναγκαστικός για τους επισκέπτες, οι **Καμάρες**, επίγειο του νησιού.

Ενας τόπος περιτριγυρισμένος από γυμνά ψηλά βουνά απ' όπου όλο και κάποιο εκκλησάκι, στις κορυφές τους αγναντεύει το πέλαγος. Ευγενικοί, πρόσχαροι, καλосυνάτοι, οι κάτοικοι της περιοχής, τεχνίτες άλλοτε περισσότερο, παρά σήμερα, της αγγειοπλαστικής σε καλωσορίζουν και προθυμοποιούνται να σε εξυπηρετήσουν.

Το νησί προδιαθέτει ευνοϊκά τους μη κοσμικούς τουρίστες και προλογίζει από την πρώτη στιγμή, για μία ομορφιά που κρύβεται περισσότερο, στην ενδοχώρα, **στην Απολλωνία, στον Αρτεμώνα** και σε κάποια νοτιοδυτική παραλία, όπως στο Φάρο, στον Πλατύ Γιαλό, στο Βαθύ, που θα σε οδηγήσουν οι **φιδωτοί** δρόμοι της περιοχής.

Φτάνοντας στο κέντρο του νησιού, στη σημερινή πρωτεύουσα, **την Απολλωνία**, θα διαπιστώσεις ότι ταυτόχρονα είσαι και **στον Αρτεμώνα** και στα **Εξάμπελα**, μία και τα τρία, με την εύλογη ονομασία, χωριά είναι ουσιαστικά ενωμένα μεταξύ τους σε διαφορετικά μονάχα τοποθετημένα υψομετρικά επίπεδα.

Απολλωνία σήμαινε πόλη με περίσσιο φως στην αρχαιότητα, αλλά και σήμερα, όμως, η αίσθηση της λάμψης της δεν έχει ξεθωριάσει. Οι δυνατές ακτίνες του ήλιου από τη μία και η παστροκτικότητα του χώρου από την άλλη, προσδίδουν στην περιοχή

μία φωτεινότητα, που δικαιολογούν ακόμη και σήμερα την ονομασία της.

Οι κάτοικοι πράγματι με μεγάλη νοικοκυροσύνη φροντίζουν το νησί τους δεν το έχουν εγκαταλείψει, για να επιδοθούν στο κυνηγητό “του πάσα ένα τουρίστα”. Έχουν διατηρήσει το παραδοσιακό χρώμα του τόπου τους απηλλαγμένοι και απελευθερωμένοι από κίτες και φολκλόρ καταστάσεις, που τόσο συχνά συναντάς σε παρόμοιες περιπτώσεις. Οι περισσότεροι τουρίστες αδημονούν να φτάσουν **στο Κάστρο**, την παλιά πρωτεύουσα της Σίφνου, που βρίσκεται κτισμένη σ' ένα απότομο βράχο που στέκει σαν ένα απόρθητο φρούριο, απομεινάρια του χτες, με πανοραμική θέα. Ανεβαίνοντας τα καλντερίμια και τα πλακόστρωτα σοκάκια του Κάστρου, διαπιστώνει τον υπέροχο συνδυασμό μεσαιωνικής και κυκλαδίτικης αρχιτεκτονικής και όταν φθάσεις “ασθμαίνων” κατά την Παπαδιαμάντσειο ρήση στην κορυφή του Αιγαίου και κατανούσεις, γιατί ο Λικ Μπεσόν διάλεξε αυτή την ελληνική γωνιά για το γύρισμα της ταινίας του “Απέραντο γαλάζιο”.

Κατφορίζοντας προς τις νότιες περιοχές του νησιού συναντάς αμέτρητες ξερολιθιές στους λόφους, που έχουν κτισθεί με μόχθο μέσα στους αιώνες από ανάγκη και συγκρατηθεί το λιγοστό χώμα από τα νερά της βροχής. Είναι τα γνωστά “λουριά” που λένε οι ντόπιοι, τα χωραφάκια δη-

Η Ιερά Μονή Χρυσοπηγής στη Σίφνο.

λαδή στις πλαγιές των βουνών, που αποτελούν σημαντικό καλλιεργήσιμη έκταση για τα δεδομένα του τόπου μια και οι πεδινό χώροι, είναι σπάνιοι.

Φθάνοντας στο ψαροχώρι **Φάρο** με τον απαγκίο ορμίσκο και τις λικνιστές βάρκες, ακόμη τους μικρούς αμπελώνες και ελαιώνες που ξετυλίγονται μέχρι τη θάλασσα προστατευόμενοι από λογιές φράκτες, που περίτεχνα έχουν κατασκευαστεί από τους ιδιοκτήτες τους, νιώθεις μία απόκοσμη γαλήνη να σε κυριεύει και σίγουρα ξεκουράζεται η ψυχή σου αγναντεύοντας από κάποια βουνοπλαγιά τον θαλάσσιο ορίζοντα.

Εύκολα μπορείς να διακρίνεις από τον Φάρο στο βάθος, κρεμασμένο σ' ένα θαλασσόβρεχο βράχο το εκκλησάκι της Χρυσοπηγής που αποτελεί και το σήμα κατατεθέν του νησιού.

Παραπλήσια του Φάρου βρίσκεται και ο **Πλατύς Γαλός** ή "Ωραία θάλασσα των Κυκλάδων", όπως τον αποκαλούν οι ντόπιοι και είναι αναμφίβολα ένα από τα ωραιότερα Αιγαίοπελαγίτικα μέρη για όσους αγαπούν το κολύμπι και τα θαλάσσια σπορ.

Όταν το σούρουπο δώσει μία νέα διάσταση χρωμάτων στη νησιωτική ατμόσφαιρα, είναι απαραίτητο το ανέβασμα στον αρχοντικό Αρτεμώνα, με τα νεοκλασικά, τους πανέμορφους κήπους, τους παραδοσιακούς καφενέδες και φούρνους, τα νυχτερινά του στέκια.

Μέσα στα πικρά καλντερίμια, η μυρωδιά των φρεσκοψημένων γλυκών, σωστός πειρασμός, σίγουρα μπορεί να σε σπρώξει σε κάποιο παλιό γραφικό φούρνο να γευθείς το παραδοσιακό σιφνέικο κουλούρι και τα ντόπια αμυγδαλωτά.

Εάν έχεις ακόμη σκοπό να δειπνήσεις στην πατρίδα του Ν. Τσελεμεντέ, καλύτερα να το επιχειρήσεις νωρίς, γιατί διαφορετικά θα ταλαιπωρηθείς να εξασφαλίσεις τραπέζι ή να βρεις την ποικιλία των φαγητών, μιας και θα έχουν εξαντληθεί σε κάποιο ονομαστό μαγαζί της περιοχής, για να επιδοθείς με την παρέα σου σε γαστριμαργικό πόλεμο με μοναδικό θύμα την ανορεξία.

Κι όταν η νύχτα "αγκαλιάσει" το νησί στο νυχτοπερπάτημά σου στα στενά σοκάκια, ίσως να 'χεις την τύχη ν' ακούσεις BOB MARLEY ή Νέο Κύμα, νότες μιας άλλης εποχής, της νεανικής σου πιθανόν εποχής και να αναπολήσεις τις ξέγνοιαστες μέρες, που τόσο λιγότεψαν στην αγχωτική εποχή, τη σημερινή.

Κι όπου και να 'σαι, να θυμάσαι ότι ο δρόμος για το κατάλυμά σου δεν θα 'ναι μακρύς. Μπορεί άλλωστε αν είσαι τυχερός, όπως συνέβη με μας, σου κρατά συντροφιά η πανσέληνος στην επιστροφή σου το Αυγουστιάτικο φεγγάρι και να σου γλυκοροδίζει τη νύχτα.

ΑΜΟΡΓΟΣ

Το νησί του απέραντου γαλάζιου, το νησί με τους ανοικτούς ορίζοντες ανοίγει την αγκαλιά του στον κάθε επισκέπτη του και τον κρατά δυνατά, μαγευτικά μέσα του.

Το **λιμάνι των Καταπόλων** που αντικρίσα-

με, είναι μέσα σ' ένα πεταλόσχημο κόλπο και όπως υποστηρίζουν οι κάτοικοι του νησιού είναι το καλύτερο των Κυκλάδων μετά της Μήλου.

Τα **Κατάπολα** είναι ένα χαρακτηριστικό κυκλαδίτικο ψαροχώρι που το ομορφάνουν τα άσπρα φρεσκοβαμμένα νησιώτικα παραδοσιακά σπιτάκια, οι ψαρόβαρκες που λικνίζονται αγκυροβολημένες, τα θαλασσοπούλια που κόβουν βόλτες σα να θέλουν να κρατήσουν συντροφιά στους παραδοσιακούς ψαράδες που ράβουν τα απλωμένα δίχτυα τους.

Στο εσωτερικό του χωριού υπάρχουν καλντερίμια, πλακόστρωτα στενά σοκάκια, μπαλκόνια και μικρές αυλές, στολισμένες με γλάστρες με ανθισμένα λουλούδια, γεράνια, μπουκαμβίλιες, γιασεμιά, ζουμπούλια, πικροδάφνες.

Η **Αμοργός** πήρε το όνομά της, όπως μας είπε ο ιδιοκτήτης του ξενοδοχείου, από τον Αμοργίνο, ένα φυτό από το οποίο παραγόταν τη βυζαντινή περίοδο η κόκκινη βαφή, που χρωμάτιζαν τους αυτοκρατορικούς χιτώνες.

Παλιότερες ονομασίες του νησιού είναι Παγκάλη, Καρκησία, Ψυχία.

Το πιο αξιοποιημένο τουριστικό θέρετρο του νησιού είναι η **Αιγιάλη**, το άλλο λιμάνι που βρίσκεται στο βόρειο τμήμα του, κάτι βέβαια που δύσκολα παραδέχονται οι κάτοικοι των Καταπόλων, μιας και υπάρχει, εν όψει του τουριστικού ανταγωνισμού, ένας άτυπος εμφύλιος μεταξύ βορείων και νοτίων.

Η Αιγιάλη, πράγματι δικαιώνει τη φήμη της, κάτι που διαπιστώσαμε τη δεύτερη μέρα της παραμονής μας, όταν την επισκεφθήκαμε.

Το χωριό ξεδιπλώνεται πάνω σε μία πανέμορφη αμμουδερή παραλία με αλμυρική και είναι αμφιθεατρικά χτισμένο σε μία βουνοπλαγιά, παρέχοντάς σου μοναδική θέα, όσο ριζώνεις από χαμηλά προς τα ψηλά. Είναι συντροφειμένο από δυο ακόμη συνοικισμούς, που αγναντεύουν το πέλαγος, τα **Θολάρια** και τη **Λαγκαδά**.

Τα Θολάρια, πέρα από την προνομιακή τους θέση, εντυπωσιάζουν με τους ρωμαϊκούς θολωτούς τάφους και την εκκλησία των Αγίων Αναργύρων, που δεσπόζει στο κεντρικό ύψωμα του χωριού.

Η Λαγκαδά, πολλοί επισκέπτες είπαν ότι είναι το ωραιότερο χωριό του νησιού, παστρικό σε καθαριότητα, με χαρακτηριστικό τον πλακόστρωτο δρόμο του, που ζωγραφίζουν οι νοικοκυρές με ασβέστη λουλούδια.

Στο κέντρο του νησιού βρίσκεται η **χώρα**, η πρωτεύουσα της Αμοργού. Φαντάζει σα μια καστροπολιτεία του χτες "σαρακοφαγωμένη" από τον χρόνο, αλλά είναι και ευδιάθετη να καλοδεχθεί τον επισκέπτη της και να τον σφιχταγκαλιάσει στα νέα σοκάκια της και τα λαβυρινθώδη καλντερίμια της.

Το ανεμοδαρμένο πρόσωπό της με το βενετσιάνικο κάστρο της, τους μισογκρεμισμένους ανεμόμυλους του Τρούλλου, τις σαράντα εκκλησίες της, δίνει την ευκαιρία στους κατοίκους της να υπερηφανεύονται ότι είναι η πιο χαρακτηριστική

κυκλαδίτικη χώρα.

Στα πόδια της χώρας και ανατολικά, σε μια απόμην γωνιά, βρίσκεται το κόσμημα του νησιού, η **Παναγία η Χαζοβιώτισσα**. Το όνομά του το μοναστήρι της Παναγίας από το Χοζοβό της Παλαιστήνης που μεταφέρθηκε την περίοδο της οικονομικής κρίσης. Η λαϊκή παράδοση μάλιστα αναφέρει ότι, ενώ έσπασε η εικόνα, στην Κύπρο, στα δύο, στη συνέχεια παρασύρθηκε με θαυματουργό τρόπο από τα θαλάσσια ρεύματα στους βράχους της Αμοργού, που τα κομμάτια ενώθηκαν.

Το μοναστήρι βρίσκεται χτισμένο ή κολλημένο -μόνο ο αρχιτέκτονας του το γνωρίζει- σ' ένα πανύψηλο, απόκρημνο βράχο και αντικρίζει άλλοτε χαρμό και άλλοτε αγριεμένο το πέλαγος.

Το μοναστήρι της Παναγίας της Χαζοβιώτισσας είναι ένα από τα ωραιότερα μοναστήρια της πατρίδας μας και αδελφικό μοναστήρι του Αγίου Ιωάννη της Πάτμου.

Χτίστηκε το 1077 από τον αυτοκράτορα Αλέξιο Κομνηνό. Ο προσκυνητής του για να το προσεγγίσει και να ασπαστεί ευλαβικά τη θαυματουργή εικόνα της Μεγαλόχαρης είναι αναγκασμένος να ανεβεί 400 περίπου σκαλιά μέχρι τον εξώστη της τετραώροφης Μονής, αλλά αποζημιώνεται με τη μαγική θέα που ξετυλίγεται μπροστά του, όπου το ολόμπλαβο υγρό στοιχείο της θάλασσας έρχεται να δέσει με τον κακοτράχαλο καφεκόκκινο βράχο.

Φθάνοντας στην είσοδο του μοναστηριού, σε υποδέχονται καλογεροπαίδια και αφού σ' οδηγήσουν αρχικά στον ιερό χώρο προσκύνησης, στη συνέχεια σε ξεναγούν στη βιβλιοθήκη, που υπάρχουν πολύτιμα χειρόγραφα, ανεκτίμητα κειμήλια, παμπάλαιες εικόνες. Τέλος, στο αρχονταρικό, σε φιλεύουν με ρακόμελο και γλυκίσματα του μοναστηριού.

Ο δρόμος μετά το μοναστήρι που οδηγεί στη Ν.Α. πλευρά του νησιού στα χωριά **Βούρτσι, Αρκεσίνη και Κολοφάνα**, πατώντας σε κορυφογραμμές, είναι πανοραμικός. Η θέαση του απέραντου γαλάζιου -μιας και στον ανοικτό ορίζοντα έρχεται να κολλήσει ο ουρανός με τη θάλασσα- είναι μοναδική.

Το τοπίο, όσο προχωράς προς τον νότο αγριεύει παρότι απολάσαμε ένα καταπληκτικό ηλιοβασίλεμα, αφού είχαμε την τύχη να το επισκεφθούμε σούρουπο, εν τούτοις νιώσαμε ένα αίσθημα μοναξιάς και απομονωτισμού.

Οι τεράστιες τεχνητές δεξαμενές που συναντάς στην πορεία, σου υπενθυμίζουν τη λειψυδρία που υπάρχει στο νησί, παράγοντας που το καθιστά ιδιαίτερα άγονο.

Φθάνοντας μέχρι την **Αγία Τριάδα**, συντομεύσαμε την επιστροφή μας, αφού η νύχτα είχε απλωθεί για τα καλά και η πανσέληνος φεγγαβολούσε στο διάβα μας.

Η επίσκεψή μας την τελευταία μέρα, στο **Αρχαιολογικό Μουσείο**, στον πύργο "η Σάλα του Γαβρά" όπου στεγάζεται, στη χώρα, μάς έδωσε την ευκαιρία να δούμε πλούσια αρχαιολογικά ευρήματα

του νησιού και να γνωρίσουμε την ιστορία του.

Η Αμοργός κατοικήθηκε από την περίοδο των προϊστορικών χρόνων. Ονομαστά είναι τα **ειδώλια** της περιόδου αυτής, με διασημότερο τη **Γουναίκα της Αμοργού**, εκμαγείο του οποίου είδαμε, μιας και το αυθεντικό υπάρχει στο Εθνικό Μουσείο.

Τα περισσότερα από τα ειδώλια ταξινομημένα από τη διαπρεπή αρχαιολόγο Λίλα Μαραγκού, βρέθηκαν στην αρχαία Μινώα, κατά πολλούς θερινή κατοικία του βασιλιά Μίνωα. Υποδηλώνουν μάλιστα τη μινωική επίδρασή τους και εκφράζουν την υψηλή θέση της γυναίκας, όπως συνέβαινε και στην Κρήτη.

Την περίοδο των ιστορικών χρόνων, θα κατοικήθει από Έλληνες και το νησί θα περάσει στην κυριαρχία της Αθηναϊκής ηγεμονίας. Την ελληνιστική εποχή θα θεωρηθεί επικράτεια του Βασιλείου των Πτολεμαίων και η ρωμαϊκή περίοδος θα αποτελέσει τμήμα ρωμαϊκής επαρχίας.

Τα βυζαντινά χρόνια ανθεί η μοναστική ζωή, χτίζεται το μοναστήρι της Παναγίας της Χαζοβιώτισσας.

Το 1.300 μ.Χ. οι θαλασσοκράτορες Βενετοί το καταλαμβάνουν. Μετά από τρεις αιώνες ο Μεγάλος Πειρατής του Αιγαίου, Χαϊρεντίν Μπαρπαρόσα, με επιδρομές αναγκάζει το νησί να υποταχθεί στην Οθωμανική Αυτοκρατορία και απελευθερώνεται το 1823.

Η ιστορία του νησιού στη συνέχεια ακολουθεί τη γραμμή της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας.

Αξιόλογο τμήμα του Μουσείου ήταν και τα **λαογραφικά εκθέματα**, που μας έφεραν σε μια εποχή που ταιριάζει με την απλή φυσική και αβίαστη ζωή του ανθρώπου.

Στα γραφικά καφενεύια της χώρας νιώσαμε με τους κατοίκους της να γινόμαστε μία παρέα. Όσο ώρα δεν ρωτούσαμε εμείς για το νησί, μας ρωτούσαν αυτοί για την Κρήτη.

Ακόμη και για τον Ελευθέριο Βενιζέλο, μας είπαν και μας έδειξαν το μοναδικό τοπικό λεωφορείο, το περίφημο κρητικό ξεπρές, όπως ακούγεται στο νησί, στολισμένο με φωτογραφίες του Εθνάρχη, αγκομακώντας να ανεβαίνει τις κορυφές, στη διαδρομή του από τη μία άκρη του νησιού στην άλλη.

Στην επιστροφή μας, πολλές φορές ανοίξαμε τους τουριστικούς οδηγούς μας για να βεβαιωθούμε ότι φεύγοντας δεν υπήρχε μέρος στο νησί που δεν επισκεφθήκαμε.

Το μάτι μας έπεσε σε μία τετράστιχη μαντινάδα, ρηματοδότης ευρηματικού, που είχε καταγραφεί στα ενημερωτικά φυλλάδια για το νησί και βιωματικά την ενστερνιστήκαμε.

«Ήθελα να 'μουνα πουλί χρυσές φτερούγες να 'χα, να πέταγα στην Αμοργό για μια φορά μονάχα».

* ο Εμμ. Θεοδωράκης είναι φιλόλογος

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΖΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Το πεύκο ανήκει στην οικογένεια των Πευκοειδών η οποία περιλαμβάνει πάνω από 100 είδη του γένους *Pinus*. Συναντάται κυρίως στη βόρεια εύκρατη ζώνη της Ευρώπης και της Αμερικής. Αναπτύσσονται ακόμη και σε φτωχά εδάφη, σε ηλιόλουστες θέσεις. Το ύψος του κυμαίνεται από 20 έως 40 μέτρα.

Πεύκο

Στη χώρα μας συναντούμε τα είδη *P. Halepensis* (Πεύκη η χαλέπιος), *P. Pinea* (Κουκουναριά), *P. brutia*, *P. nigra*, *P. (Μαυρόπευκο) sylvestris*, *P. (Πεύκη η αγρία) peuce*, *P. leucodermis* που καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος των δασών της. Είναι αιθαλές δένδρο με κόμη απλωτή και φλοιό κοκκινωπό. Φύλλα βελονόμορφα, με βαθύ πράσινο χρώμα και μήκος 5 - 7 εκατοστά. Αρσενικό άνθος κίτρινο. Από το θηλυκό παράγονται οι καρποί, τα κουκουναρία που περιέχουν τα σπέρματα. Τα κουκουναρία είναι οι βρώσιμοι καρποί του πεύκου. Έχουν μαλακή σύσταση με υποψία ρητίνης στη γεύση. Κάνουν πιο εύγευστα τα φαγητά. Προστίθενται στο παγωτό, κέικ, πουτίγκες κ.ά. Αλεσμένοι οι σπόροι, χρησιμοποιούνται στις σούπες ως πηκτική ουσία ή για άρωμα.

Πάνω από 20 είναι τα είδη του πεύκου που παράγουν καρπούς κατάλληλους για συγκομιδή.

Ιστορικά στοιχεία

Όλα τα είδη του πεύκου χρησιμοποιούνται ιατρικά από την αρχαιότητα. Ο Πλούταρχος αναφέρει ότι τα πεύκα και γενικά τα κωνοφόρα, ήταν αφιερωμένα στον Ποσειδώνα, γιατί έδιναν την καλύτερη ξυλεία για τα πλοία.

Η πίτς των αρχαίων (η πεύκη η χαλέπιος) ήταν το αγαπημένο δέντρο της Ρέας, της μητέρας των θεών, της κόρης του Ουρανού και της Γης, γιατί συμβόλιζε τον σύνδεσμο ουρανού και γης.

Είναι γνωστός από την ελληνική μυθολογία και ο Σίνης ο Πιτυοκάμπτης, ο οποίος ήταν ληστής και νόθος γιος του Ποσειδώνα. Τον Σίνην τον σκότωσε ο Θησέας με τον τρόπο που αυτός σκότωνε τα θύματά του.

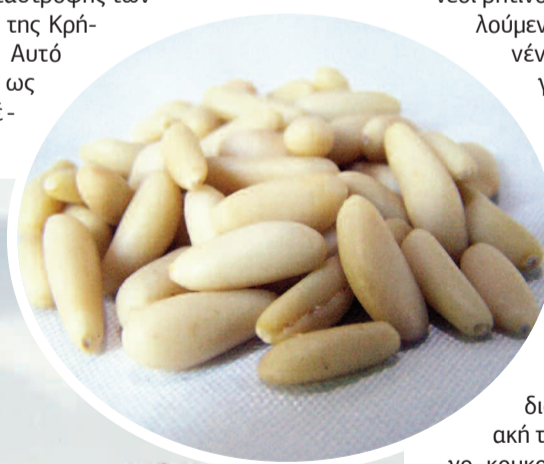
Το κουκουναρί καταναλωνόταν ευρέως στην Ευρώπη και την Ασία, από την παλαιολιθική κιάλας περίοδο. Στην Αρχαία Ελλάδα, αλλά και στη Ρώμη, την Αμερική των Ινδιάνων και στη μακρινή Σιβηρία, το κουκουναρί αποτελούσε ανέκαθεν περιζήτητη λιχουδιά.

Οι αρχαίοι Έλληνες και οι Ρωμαίοι εκτιμούσαν την πλούσια θρεπτική αξία του και ίσως και

αυτός ήταν ο λόγος που το θεωρούσαν και σύμβολο ανδρισμού και γονιμότητας. Κατά τη διάρκεια του Μεσαίωνα, μάλιστα, συνήθιζαν να σεβρίζουν ένα είδος μπισκότου με κουκουναρί, που είχε ως κύριο στόχο την ενίσχυση των ερωτικών επιδόσεων.

Στην Κρήτη υπήρχε ένας μεγάλος αριθμός Πεύκων, αλλά οι χωρικοί χωρίς μέτρο αφαιρούσαν τον φλοιό της, τον πίτκα, προς εξαγωγή, ενώ το ίδιο έκαναν και οι καρβουνάδες για την παραγωγή κάρβουνου. Αυτό περιόρισε πολύ τον αριθμό των δέντρων στο νησί. Το 1894 η εφημερίδα "Ηράκλειον" που εξέδιδε ο Αντώνιος Βορεάδης δημοσίευσε κύριο άρθρο με το θέμα αυτό αναδεικνύοντας το πρόβλημα της καταστροφής των δασών της Κρήτης. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα -

λεσμα η Γενική Συνέλευση των Κρητών να ψηφίσει ορισμένες απαγορευτικές διατάξεις για την προστασία του Πεύκου. Οι Κρήτες χρησιμοποιούσαν ακόμη τον πίτκα για την οικιακή βαφή (έδινε ένα χρώμα καφέ προς βυσσινί). Τον καρπό, τα κουκουναρία τα θεωρούσαν παχυντικά και τα έδιναν σε όσους ανάρρωναν από ασθένειες. Από Πεύκο έφτιαχναν στα Σφακιά και μία σκάλα που ονόμαζαν κατσά ή κασιό. Έφτιαχναν πατήματα (ανάβαθα σκαλιά) στον κορμό του δέντρου και το χρησιμοποιούσαν σαν χειρόσκαλα για να ανεβαίνουν σε απότομα υψώματα. Τις ανθισμένες κορυφές της κουκουναριάς τις έβραζαν και έπιναν το ζουμί κατά της διάρροιας.

Συστατικά - χαρακτήρας

Όλο το δέντρο περιέχει αιθέρια έλαια. Τα φύλλα περιέχουν πινένιο, καρένιο, λιμονένιο και οξεϊκό βορνυλίιο. Ο κορμός και ο φλοιός περιέχουν μια βαλσαμική ρητίνη (τερεβινθίνη). Οι νέοι ρητινούχοι κλώνοι περιέχουν έλαιο αποτελούμενο από εστέρες, φελλανδρένιο και πινένιο. Επίσης παράγει διάφορα γλυκοσίδια (πινικρίνη, πικεΐνη και κωνιφεροσίδιο).

Ο κουκουναρόσπορος είναι πλούσιος σε πρωτεΐνες και ω3 λιπαρά οξέα, που είναι ευεργετικά για το καρδιαγγειακό σύστημα. Ακόμα είναι πλούσια πηγή βιταμινών, φυτικών ινών, φολικού οξέως, ασβεστίου, φωσφόρου και σιδήρου και μπορεί να λειτουργήσει και ως συμπλήρωμα διατροφής, χάρη στην υψηλή ενεργειακή του αξία. Να σημειώσουμε ότι τα 100 γρ. κουκουναρόσπορου ισοδυναμούν με 570 θερμίδες

Άνθιση - Συλλογή - Χρησιμοποιούμενα μέρη

Χρήσιμα μέρη του πεύκου είναι ο φλοιός, τα νεαρά φύλλα (βελόνες), οι αρσενικές ταξιανθίες που είναι μικρές, κιτρινωπές όταν είναι νεαρές και καφετιές όταν ξανθίζουν και το ρετσίνι. Οι βελόνες και τα νεαρά μπουμπούκια συλλέγονται μαζί με τα λεπτά κλαράκια την άνοιξη, κόβοντας τα νεαρά βλαστάρια.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Το πεύκο έχει αντισηπτικές, διουρητικές, αποχρεμπτικές, αντικαταρροϊκές, αντιοξειδωτικές και τονωτικές ιδιότητες.

Από ορισμένα είδη πεύκων λαμβάνονται κάποια συστατικά που ονομάζονται προανθοκυανιδίνες (πυκνογενόλες) τα οποία έχουν υποστηρικτική δράση στον κολλαγόνο των ιστών. Έτσι μπορούν να είναι ωφέλιμα στην αντιμετώπιση μωλωπισμών και κηρών. Επίσης προστατεύουν τα κύτταρα από βλάβες και στη συσσώρευση λιπών στις αρτηρίες. Κατά συνέπεια μπορούν να παίξουν κάποιο ρόλο στην πρόληψη του καρκίνου και να λειτουργήσουν προληπτικά κατά των καρδιοπαθειών.

Τα φρέσκα φύλλα του πεύκου μαζί με τα αρσενικά άνθη (τις μικρές κίτρινες κουκουναρές) σε βραστό νερό είναι ωφέλιμα για εισπνοές για το βήχα, τη βρογχίτιδα, την ιγμορίτιδα και το συνάχι. Αν ριζώσουμε το αφέψημά τους στο νερό του μπάνιου, μας ξεκουράζουν, ηρεμούν τα νεύρα, ανακουφίζουν τους καταθλιπτικούς και ταυτόχρονα ωφελούν σε δερματικά προβλήματα, εξανθήματα και ακμή. Είναι επίσης χρήσιμο για ρευματισμούς και αρθρίτιδα.

Το αιθέριο έλαιο του πεύκου είναι εξαιρετικό αντισηπτικό για πολλές αναπνευστικές διαταραχές και ιδιαίτερα ωφέλιμο σε συνδυασμό με έλαιο ευκαλύπτου, όταν χρησιμοποιείται σε εισπνοές για ρινική απόφραξη.

Από το ρετσίνι του πεύκου με βιομηχανική κατεργασία εξάγονται το κολοφώνιο και το τερεβινθέλαιο (νέφτι) που χρησιμοποιούνται σε αλοιφές ή έμπλαστρα για ρευματισμούς, πleurίτιδες, διαστρέμματα και μώλωπες.

Ο κουκουναρόσπορος έχει αποδειχθεί ότι "κόβει" την όρεξη 20 λεπτά από την ώρα που θα τον φάμε και τον χρησιμοποιούν στις δίαιτες. Μην ξεχνάμε όμως ότι πρέπει να τρώμε λίγο, γιατί έχει πολλές θερμίδες.

Παρασκευή και δοσολογία

Ως έγχυμα ρίχνουμε ένα φλιτζάνι βραστό νερό σε μισή κουταλιά του τσαγιού πευκοβελόνες και το αφήνουμε σκεπασμένο για 15 λεπτά. Σουρώνουμε και πίνουμε έως τρεις φορές την ημέρα.

Για εισπνοές ρίχνουμε 2 - 3 χούφτες πευκοβελόνες σε 2 λίτρα νερό. Το βράζουμε και μετά χαμηλώνουμε τη φωτιά για το αφήνουμε να σιγοβράσει για 5 λεπτά.

Προφυλάξεις

Το αιθέριο έλαιο χρησιμοποιείται σε εισπνοές ή μασάζ για μυϊκούς πόνους, αραιωμένο σε έλαιο βάση. Να αποφεύγουμε να έρθει σε άμεση επαφή το αιθέριο έλαιο με το δέρμα. Πλένουμε τα χέρια μας μετά από κάθε επαφή με αιθέρια έλαια. Η χρήση των σκευασμάτων του πεύκου αντενδείκνυται στις εγκύους και στις ασθένειες των νεφρών και την ηπατίτιδα.